

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Bakalářská práce

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Historický ústav

Klášterecká linie rodu Thun-Hohenstein po roce 1945
Bakalářská práce

Jméno: Tereza Pazderová

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Historie se zaměřením na vzdělávání, Výtvarná tvorba se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Hradecký, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Hradec Králové

2021

Zadání bakalářské práce

Autor:	Tereza Pazderová
Studium:	P17P0475
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Historie se zaměřením na vzdělávání, Výtvarná tvorba se zaměřením na vzdělávání
Název bakalářské práce:	Klášterecká linie rodu Thun-Hohenstein po roce 1945
Název bakalářské práce AJ:	The House of Thun-Hohenstein, the cadet branch of Klášterec nad Ohří, after the year 1945

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce pojednává o klášterecké linii rodu Thun-Hohenstein po roce 1945 a snaží se podat souhrnné informace o členech této linie. Popisuje nejenom jejich veřejný, ale i soukromý život. Cílem práce je sestavení historického exkurzu nejen do osobních dějin možných dědiců kláštereckého panství, ale také představení této významné šlechtické rodiny v souvislosti s národními i světovými dějinami. Práce se zakládá na dosud nepřístupném a nevyužitém rodinném archivu a původní historické analýze jeho obsahu. Prameny: SOA Litoměřice, fond Rodinný archiv Thun-Hohensteinů, Klášterec nad Ohří Rodinný soukromý fond rodu Thun-Hohenstein

JELÍNKOVÁ HOMOLOVÁ, Dita, Šlechta v proměnách, osudy české aristokracie v Československu v letech 1918-1948, Praha 2017.

Garantující pracoviště:	Historický ústav, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	PhDr. Tomáš Hradecký, Ph.D.
Oponent:	prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.
Datum zadání závěrečné práce:	23.4.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedoucím práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne.....

Poděkování

Za podněty, rady a připomínky děkuji panu PhDr. Tomáši Hradeckému, Ph.D. Děkuji také členům klášterecké linie rodu Thun-Hohenstein, jmenovitě Aglai, Lukasovi, Johannesovi, Leonhardovi a Felixovi. Bez nichž by tato práce nevznikla. Poděkování patří i kláštereckému pamětníkovi Janu Totzauerovi, jehož vzpomínky jsou také velkým přínosem. Další poděkování patří zámku Klášterec nad Ohří a Pavlu Beranovi. Děkuji také pracovníkům archivů v Děčíně, Plzni, Karlových Varech a Kadani. Největší poděkování ale patří mé rodině.

Anotace

PAZDEROVÁ. Tereza, *Klášterecká linie rodu Thun-Hohenstein po roce 1945*, Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2021, 52 s., Bakalářská práce.

Tato bakalářská práce si klade za cíl představit životní osudy členů klášterecké linie rodu Thun-Hohenstein po roce 1945. V prvních kapitolách práce rozebírá rod Thun-Hohenstein a jeho linie, historii města Klášterec nad Ohří a historii zámku Klášterec nad Ohří. V hlavní části se práce zabývá životními osudy 22 členů klášterecké linie rodu. Práce vychází z orální historie, tedy z 11 rozhovorů se členy rodu a z rozhovoru s kláštereckým pamětníkem. Dále byla využita analýza archivních pramenů z veřejných archivů a také ze dvou soukromých archivů.

Klíčová slova

Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří, zámek Klášterec nad Ohří, konfiskace

Annotation

PAZDEROVÁ, Tereza, *The House of Thun-Hohenstein, the cadet branch of Klášterec nad Ohří, after the year 1945*, Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2021, 52 pp. Bachelor Degree Thesis.

This bachelor's thesis aims to introduce the lives of family members of Thun-Hohenstein after the year 1945. In the first chapters, this thesis describes the house of Thun-Hohenstein and its lines, history of the town Klášterec nad Ohří and history of the chateau at Klášterec nad Ohří. The main part of the thesis focuses on the lives of 22 members from Klášterec nad Ohří line. This work is based on oral history thus, 11 interviews with family members and the interview with the contemporary witness of Klášterec nad Ohří. In addition, further analysis was made from archival sources from public archives and two private archives.

Key words

Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří, chateau at Klášterec nad Ohří, confiscation

Obsah

Úvod	1
1. Rod Thun-Hohenstein	5
1.1. Děčínská linie	8
1.2. Klášterecká linie	8
2. Kláštec nad Ohří	10
3. Zámek Kláštec nad Ohří	12
4. Situace po roce 1945	14
5. Členové Klášterecké linie rodu	16
5.1. Josef Oswald III. Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt	16
5.2. Adolf Maria Thun-Hohenstein	17
5.3. Paul Ernst Thun-Hohenstein	20
5.4. Matthias Oswald Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt	21
5.5. Christiane Johanna Thun-Hohenstein	22
5.6. Alfred Maria Thun-Hohenstein	23
5.7. Marie Gabrielle Thun-Hohenstein	23
5.8. Michael Paul Thun-Hohenstein-Mirbach	24
5.9. Leonhard Thun-Hohenstein	26
5.10. Sophie Franziska Thun-Hohenstein	26
5.11. Eleonore Christiane Thun-Hohenstein	27
5.12. Johann Ernst Thun-Hohenstein	27
5.13. Marie Eleonore Thun-Hohenstein	28
5.14. Johanna Gabrielle Thun-Hohenstein	29
5.15. Paula Christiane Thun-Hohenstein	29
5.16. Lukas Michael Ladislaus Thun-Hohenstein	30
5.17. Alfred Michael Thun-Hohenstein	30
5.18. Aglaia Maria Thun-Hohenstein	31
5.19. Johannes Adolf Thun-Hohenstein	32
5.20. Leonhard Paul Thun-Hohenstein	33
5.21. Felix Heinrich Thun-Hohenstein	34
5.22. Christiane Eleonore Thun-Hohenstein	36
Seznam pramenů a literatury	40
Seznam rozhovorů	42
Přílohy	44

Úvod

Práce na téma Klášterecká linie rodu Thun-Hohenstein, pojednává o členech rodu klášterecké linie a jejich životních osudech s důrazem na období po 2. světové válce. Zaměřuje se na ty jedince, kteří z důvodu konfiskace svého rodového majetku a v souvislosti s poválečným vývojem byli nuceni odejít z Čech a žít v zahraničí.

Téma bylo zvoleno s ohledem na nezpracování a obtížnost této problematiky, snahy představit původní majitele kláštereckého panství a jejich potomky a také z důvodu osobního vztahu k zámku v Klášterci nad Ohří. Cílem této práce je představení jednotlivých členů rodu, jejich životů a osudů po nuceném odchodu z Čech.

V úvodní části práce pojednává o samotném rodě Thun-Hohenstein, jeho historickém vývoji a také o rozvětvení rodu na našem území. Poté se zabývá samotným městem Klášterec nad Ohří a jeho stručnou historií, osudem zámku Klášterec nad Ohří a situací, která ve městě nastala po roce 1945. Pak přichází hlavní část práce, která postupně představuje detailně každého člena rodu klášterecké linie Thun-Hohenstein, kterého nějakým způsobem ovlivnila válečná nebo poválečná situace a jejich vazby v klášterecké linii a životní osudy.

Postup zpracování této bakalářské práce byl zvolen s ohledem na časovou a rodovou posloupnost, a to od členů rodu, kteří ještě žili v Klášterci nad Ohří, až po současně žijící. Hlavní část práce začíná u posledního trvale žijícího Thuna na zámku v Klášterci nad Ohří, tedy u Josefa Oswalda III. Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt. Josef zemřel již v roce 1942, ale z pohledu souvislosti a dalšího vývoje je velmi podstatnou postavou, z tohoto důvodu se práce zabývá také jeho životem. Poté jsou představeny životní osudy Josefovo dvou bratrů – Adolfa a Paula. Po nich následují jejich děti, přesněji Matthias Oswald, Christiane Johanna, Alfred Maria, Marie Gabrielle, Michael Paul, Leonhard, Sophie Franziska, Eleonore Christine a Johann Ernst. Dále se práce věnuje jejich vnoučatům – Marie Eleonore, Johanna Gabrielle, Paula Christiane, Lukas Michael, Alfred Michael, Aglaia Marie, Johannes Adolf, Leonhard Paul, Felix Heinrich, Christiane Eleonore a také Georg. Je zajímavé a důležité poukázat také na to, že až do tohoto okamžiku všichni výše jmenovaní, kromě Georga, nesli rodné jméno Thun-Hohenstein. To již dále platit nebude. Pravnoučatům a praprawnoučatům Adolfa a Paula se práce věnuje jen okrajově a zmiňuje je hlavně z hlediska jejich vazeb v rámci klášterecké linie rodu. S ohledem na velké množství jmen je k práci přiložen zjednodušený schématický rodokmen, který byl upraven pro potřeby práce, tedy rodokmen začíná u prvních zmiňovaných tří bratrů – Josefa Oswalda, Adolfa a Paula.

Téma této práce, tedy Klášterecká linie rodu Thun-Hohenstein po roce 1945 se setkává téměř s nulovým stavem bádání. Za minulého režimu nebylo vhodné a potřebné tuto tematiku rozebírat a představovat ji veřejnosti. Po sametové revoluci se zde možný zájem a snahy projeví, ale nikdy nebyly dovedeny do konce.

V roce 1961 vyšla německá kniha, kterou sepsal Viktor Karel.¹ Jsou zde popsány dějiny města a zároveň zde také nalezneme zmínky o životě Josefa Oswalda III. a o předání majetku adoptivnímu synovi Matthiasovi.

V šedesátých letech 20. století sepsal Jiří Kynčil (1920–1994) několik článků o historii Klášterce nad Ohří a také o okolí, a dokonce je i autorem textu k jednomu průvodci městem.² Jiří Kynčil přišel do Klášterce již v roce 1953³ a od roku 1969⁴ byl také ředitelem státního zámku Klášterec nad Ohří. V jeho tvorbě se značně projevuje vliv minulého režimu.⁵ Jeho dílo je v dnešní době téměř nesehnatelné.

V prvním desetiletí 21. století se setkáváme s určitou snahou Josefa Kurtaniče⁶ (*23. 5. 1968) zabývat se problematikou klášterecké linie rodu Thun-Hohenstein. Sestavil rodokmen rodu a ve svých dostupných publikacích se snaží představit některé členy rodu zpravidla „dědice kláštereckého panství“. Informace a jeho zdroje jsou ale velmi strohé a v některých ohledech chybné nebo nepřesné. Zároveň kvalita zpracování a interpretace informací je v jeho publikacích také pochybná.

Pro poválečné období v Klášterci se potýkáme i s nedostatkem pramenné základny. A z tohoto důvodu byla pro nás tato doba v některých ohledech neznámá a ztracená. Původním zdrojem pramenů pro tuto práci byly zamýšleny zejména rozhovory s členy rodu a soukromý rodinný archiv rodu Thun-Hohenstein. Tento soukromý archiv je s ohledem na světovou pandemickou situaci bohužel velmi obtížně přístupný. I přesto se pro tuto práci povedlo z tohoto rodinného archivu získat několik pramenů.⁷ Také byly využity prameny ze soukromého archivu pana Pavla Berana.

V rámci archivů dostupných v České republice byl předpoklad využívání fondu Rodinný archiv Thun-Hohensteinů, Klášterec nad Ohří, který je umístěn ve Státním oblastním archivu

¹ Viktor KARELL, *Das mittlere Egertal und die Geschichte der Stadt Klösterle an der Eger im Sudetenland*, Bad Homburg vor der Höhe 1961.

² Jiří KYNČIL, *Klášterec nad Ohří, průvodce pro turisty a investory*, Klášterec nad Ohří 2001.

³ Jaroslav MACEK, *Sedmdesátník PhDr. Jiří Kynčil*, *Archivní časopis*, 41 (2), Praha 1991, s.107.

⁴ Tamtéž, s.108.

⁵ Alfred JAKŠ, Jaroslav FIALA, Jiří KYNČIL, *Hlad a práce, Kapitoly z dějiny strany a pracujícího lidu na Kadaňsku*, Karlovy Vary 1958.

⁶ Josef, A. KURTANIČ, *Mathias Oswald hrabě von Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt, poslední majitel kláštereckého panství, vývod ze 64 předků*, Klášterec nad Ohří 2008.

⁷ Soukromý archiv Leonharda Thun-Hohenstein.

Litoměřice, pobočka Děčín. Tento fond je bohužel badatelsky využitelný jen pro období 17. a 18. století, výjimečně pro 19. století. Zároveň byl při získávání podkladů pro tuto práci zjištěn problém s matoucí datací výše zmiňovaného fondu. Dále byly prozkoumány další fondy, a to konkrétně Ústřední správa thun-hohensteinských statků Klášterec nad Ohří a Lesní závod Klášterec nad Ohří. Avšak zde nebylo nic pro tuto práci nalezeno. Ze Státního oblastního archivu Litoměřice byl nakonec využit fond Velkostatek Klášterec nad Ohří. Také došlo k prozkoumání Státního okresního archivu Karlovy Vary, ze kterého byly pro tuto práci využity karlovarské adresáře z období let 1924–1939. Další prověřený fond byl Karlovarský porcelán, Stará Role, který se nachází v Státním oblastním archivu Plzeň, začíná ale až rokem 1958. Byla také snaha nahlédnout do fondu Thunská porcelánka, Klášterec nad Ohří ve Státním oblastním archivu Plzeň. Tento fond je bohužel zpracovaný a přístupný jen z pohledů dekorů porcelánu, což pro tuto práci není podstatné a využitelné. I přes to mi byl povolen přístup v plzeňském archivu do prozatímně zpracované části, kde byly nalezeny prameny ohledně konfiskace klášterecké porcelánky. Prověřen byl také fond Archiv města Klášterec nad Ohří 1523–1945 ve Státním okresním archivu Chomutov se sídlem v Kadani, kde také nebylo nic k danému tématu nalezeno.

Pro potřeby obdobných témat prací bývají často využity i místní zámecké archivy, avšak na zámku v Klášterci nad Ohří se žádný archiv, ze kterého by bylo možné čerpat potřebné prameny, nenachází. Je možné, že dříve na zámku takový archiv s prameny existoval, ale dnes zde nalezneme pouze archiv s účetnictvím zámku současné doby.

Práce proto vychází zejména z orální historie, z analýzy nalezených pramenů a odborné literatury. Za využití metod orální historie se snaží s pomocí 11 rozhovorů s různými žijícími členy rodu zaznamenat alespoň zbytky cenných informací k tomuto tématu. Rozhovory s jednotlivými členy rodu byly vedeny v německém jazyce. Získané informace byly zároveň nezávisle ověřovány i u ostatních dotazovaných členů rodu. K doplnění celistvého pohledu na problematiku byl proveden i rozhovor s kláštereckým pamětníkem,⁸ který doposud žije přímo v Klášterci nad Ohří.

Avšak objevuje se zde velký problém, a tím je čas. Jelikož od odchodu posledních členů rodu z Klášterce uplynulo již více než 75 let, nemohly být přesně zaznamenány vzpomínky bratrů Josefa, Adolfa, Paula a jejich dětí, neboť oni tři a ani žádné z jejich dětí už nejsou mezi námi. Pro popis jejich životů byly využity rozhovory s jejich potomky následující linie a dalšími příbuznými a taktéž pomocí dohledaných pramenů i odborné literatury.

⁸ Rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem (*1932) z 5. 1. 2021.

V odborné literatuře, která se zabývá obecnými informacemi o městě Klášterec nad Ohří nebo o rodě, se většinou setkáme pouze s informací, že Thunové museli odejít z naší země po konfiskaci majetku a dnes žijí převážně v Německu nebo Rakousku. Více odborná literatura o situaci většinou nezmiňuje. Velkým problémem se jeví v tomto ohledu také nedostatek odborné literatury a to té, která vyšla od devadesátých let a podrobně rozebírá historii města Klášterec nad Ohří. Do této doby byla vydána pouze jedna jediná odborná souhrnná kniha, která se zabývá historií města.⁹

Obecné informace a vývoj rodu Thun-Hohenstein rozebírá převážně odborná literatura od Petra Maška.¹⁰ Dále byla využita pro práci publikace od Hany Slavíčkové,¹¹ ve které je také sepsán vývoj a historie rodu. Více by byla tato publikace vhodná pro rozbor děčínské linie rodu. Dále se Kristina Uhlíková zabývá osudem konfiskovaného majetku a zmiňuje i klášterecký zámek.¹² Historický vývoje zámku ve svém díle popisuje Augustus Sedláček¹³ a taktéž J. Muk v nepublikovaném stavebně historickém průzkumu zámku Klášterec nad Ohří.¹⁴

⁹ Zdeněk VACHATA, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993.

¹⁰ Petr MAŠEK, *Modrá krev minulost a přítomnost šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 1992.,

Petr MAŠEK, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003.,

Petr MAŠEK, *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti, 2.díl N-Ž*, Praha 2010.

¹¹ Hana SLAVÍČKOVÁ, *Portrétní galerie Thun-Hohensteinů, katalog výstavy v Okresním muzeu Děčín, červen-září 1998*, Děčín 1998.

¹² Kristina UHLÍKOVÁ, *Národní kulturní komise 1947—1951*, Fontes Historiae Artium, svazek XI, Praha 2004.

¹³ August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl čtrnáctý, Litoměřicko-Žatecko*, Praha 1998.

¹⁴ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988.

1. Rod Thun-Hohenstein

Rod Thun-Hohenstein se do Klášterce nad Ohří dostal v první polovině 17. století, přesněji v roce 1623, kdy zakoupil klášterecké panství po rodě Fictumů, který musel kvůli účasti na stavovském povstání odejít. I přes to, že rod Thunů patřil původně k cizí šlechtě, tak velmi významně, a to po několik století ovlivňoval dění v Čechách.

Rod Thun pochází z oblasti Jižního Tyrolska, dřívějšího území Rakouska-Uherska, dnešního území Itálie. V této oblasti se nachází údolí Valle di Non, zvané také jako Ton, Tono. Od názvu tohoto údolí pochází také samotný název rodu.¹⁵ První zmínky o rodě se objevují v první polovině 12. století.¹⁶ V 15. století již rod patřil k velmi významným a postupně se rozdělil do několika rodových větví — Castell – Thun, Castell – Brughier a Castel – Caldes.¹⁷ Na naši českou historii měla nejvíce vliv větev Castel – Brughierská.

Jejich majetek byl velký, vlastnili několik hradů. Do dnešní doby se dochovaly hrady Braghier a Belvesino. Od konce 13. století se hlavním rodovým sídlem stalo Castello di Belvesino, který se v dnešní době nachází ve správním území Tridento. Sídlo bylo později přebudováno na honosný zámek a také došlo k jeho přejmenování na Castel Thun.¹⁸ Hrad Braghier byl přejmenován na Castel Bragher a došlo k přestavbě na velkolepý zámek. Castel Bragher se stal hlavním sídlem castel-brughierské linie rodu.¹⁹ Zámek je až do současnosti majetkem rodu.

První, kdo z rodu Thun přišel do Čech, byl Kryštof Šimon Thun (1582–1635). Již od roku 1615 bojoval proti Turkům a ve třicetileté válce byl na straně císaře Ferdinanda II. (1578–1637), který ho a jeho bratry v roce 1631 za věrnou službu odměnil povýšením do českého hraběcího stavu a také získal přídomek Hohenstein, který se odvíjel od rýnského hrabství Hohenstein. Po třicetileté válce sice rod toto hrabství ztratil, ale přídomek ve jméně používá dodnes.

Kryštof Šimon Thun koupil panství Klášterec nad Ohří, Děčín, Choltice a Letovice. Jelikož neměl děti, svůj majetek odkázal potomkům svého bratra Jana Cypriána (1569–1630). Kryštof měl v úmyslu se vydat na církevní cestu a přidat se k jezuitům, bohužel zemřel na následky válečného

¹⁵ Hana SLAVÍČKOVÁ, *Portrétní galerie Thun-Hohensteinů, katalog výstavy v Okresním muzeu Děčín, červen-září 1998*, Děčín 1998, s. 5.

¹⁶ Petr MAŠEK, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003, s. 279.

¹⁷ Petr MAŠEK, *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti, 2.díl N-Ž*, Praha 2010, s. 360.

¹⁸ Hana SLAVÍČKOVÁ, *Portrétní galerie Thun-Hohensteinů, katalog výstavy v Okresním muzeu Děčín, červen-září 1998*, Děčín 1998, s. 8.

¹⁹ Tamtéž, s. 8.

zranění.²⁰ Druhý Kryštofův bratr Jiří Zikmund (?–1651) založil několik dalších zahraničních větví rodu, ty ale dění v Čechách neovlivňovaly.²¹

Česká větev rodu Thun byla oslabena třicetiletou válkou a majetkově soudními spory s příbuznými.²² Rod měl také velké a významné majetky v Praze. Vlastnil Toskánský palác,²³ budovu dnešního velvyslanectví Italské republiky, budovu dnešní Sněmovny Parlamentu České republiky a také palác v Thunovské ulici.²⁴

Dalším dědicem českého majetku byl Jan Zikmund Thun (1594–1646), který měl se třemi manželkami celkem 19 dětí (12 synů, 7 dcer). Jeho syn Quidobald (1616–1668) se stal významným salzburským arcibiskupem.²⁵ Další z jeho synů – Kryštof Šimon (1615–1643) také bojoval s Turky a v boji položil i svůj život. Jeho bratr velkopřevor maltézského řádu František Zikmund (1639–1702) se v roce 1694 účastnil námořní bitvy proti Turkům a za úspěch byl jmenován vrchním velitelem papežského loďstva.

Michael Oswald Thun (1631–1694) byl dalším synem Jana Zikmunda. Je považován za velmi významného stavitele, kromě mnoha jiných staveb se rozhodl opravit třicetiletou válkou zničený klášterecký zámek. V roce 1670 také nechal postavit v Klášterci nad Ohří barokní kostel Nejsvětější Trojice, kde zároveň založil i rodovou hrobku.²⁶ Kolem kláštereckého zámku nechal vybudovat anglický park, ve kterém vznikla sala terrena a letohrádek.²⁷ Zároveň pozval do Klášterce sochaře Jana Brokoffa (1652–1718), který pro rod Thunů vytvořil mnoho barokních soch.²⁸ Nejznámější sochu od Jana Brokoffa nalezneme v kašně před zámkem. Je to socha Tritóna z roku 1686.²⁹

Po smrti Jana Zikmunda byl zadlužený rodový majetek rozdělen mezi syny. Syn Michael majetek, který zdědil po svém otci a bratrech, anebo ho zakoupil, znovu v roce 1671 rozdělil. Vznikly dvě samostatná svěřenectví (fideikomisy). Bratr Maxmilián (1638–1701) dostal panství

²⁰ Petr MAŠEK, *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti, 2.díl N-Ž*, Praha 2010, s. 360.

²¹ Tamtéž, s. 360.

²² Petr MAŠEK, *Modrá krev minulost a přítomnost šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 1992, s. 172.

²³ Toskánský palác začal v roce 1685 budovat Michael Oswald Thun-Hohenstein. Jeho postavení a moc v zemi stoupalo, a proto bylo potřebné, aby měl palác v Praze, který bude odpovídat jeho postavení. In: Mojmír HORYNA, *Toskánský palác v Praze, historie a rekonstrukce stavby*, Praha 1999, s. 8–9.

²⁴ Hana SLAVÍČKOVÁ, *Portrétní galerie Thun-Hohensteinů, katalog výstavy v Okresním muzeu Děčín, červen-září 1998*, Děčín 1998, s. 12–14.

²⁵ Petr MAŠEK, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003, s. 279.

²⁶ Friedrich BERNAU, *Album der Burgen und Schlösser im Königreiche Böhmen*, Saaz 1881, s. 108.

²⁷ Letohrádek dnes již nestojí. Nejspíše jediný dnes dostupný záznam o jeho podobě se nachází na nástěnných malbách v letohrádku v Ledči nad Sázavou. In: Lucie MARINČINOVÁ, *Restaurování části nástěnných maleb v tzv. Arcibiskupské ložnici Thunovského letohrádku v Ledči nad Sázavou a ostatní malířská výzdoba interiéru této stavby*, Bakalářská práce, Pardubice: Univerzita Pardubice 2014, s. 68–69.

²⁸ Rudolf ANDĚL, Jan KABÍČEK, *Hrady a zámky Severočeského kraje*, Liberec 1962, s. 21.

²⁹ Emanuel POCHE, *Umělecké památky Čech, svazek druhý K-O*, Praha 1977, s. 61.

Děčín, Podmokly, Schönstein, Jílové a Bynov. Sám Michael si ponechal Klášterec, Felixburk, Pětipsy, Benešov nad Ploučnicí, Žehušice, Markvartice a tyrolské statky Mattarello a Steinmanhof. Třetí fideikomis byl vytvořen až v roce 1703.

Další Michaelův bratr Jan Arnošt (1643–1709) získal panství Achleuten-Hechenberg v Horních Rakousích.³⁰ Michael Oswald měl pouze dvě dcery³¹ a v roce 1694 tedy umírá bez mužského dědice.

Majetek připadl jeho bratrovi Maxmiliánovi, který ale v roce 1701 také umírá. Maxmiliánův majetek získává jeho syn Jan František Josef (1686–1720), který záhy umírá celkem mladý. Naštěstí má již dědice rodového majetku, kterým je Jan Josef František Thun (1711–1788), který po vymření i choltické větve vlastní všechny tři fideikomisy.³² Jan Josef František byl také velmi známý pro svůj zájem o medicínu a léčení.³³ Měl celkem pět synů, mezi čtyři z nich byl později znovu přerozdělen rodový majetek.³⁴ Nejstarším synem byl František Josef Jan Thun (1734–1800), který v roce 1785 rozdělil thunský majetek na čtyři části.

Při dělení majetku se česká část rodu Thun-Hohenstein rozdělila na čtyři hlavní linie. Kláštereckou linii založil František Josef, Václav Josef (1737–1796) založil děčínskou linii, choltickou Jan Nepomuk (1742–1813) a poběžovicko-benátskou³⁵ linii založil Antonín Josef (1754–1840). Nejvýznamnější z thunských linií rodu byla linie děčínská a klášterecká.³⁶

³⁰ Jakub PÁTEK, *Umělecké objednávky Michaela Oswalda Thuna jako nedílná součást reprezentace českého aristokrata ve 2.polovině 17.století*, Disertační práce, Praha: Univerzita Karlova 2013, s. 92–93.

³¹ S manželkou Alžbětou z Lodronu (1635–1688) měl celkem tři dcery (Eleonora Barbora Kateřina, Anna Marie, Marie Magdalena) a jednoho syna (František Josef Antonín). Dcera Anna Marie a syn František Josef Antonín zemřeli ještě jako novorozeňata. In: Jakub PÁTEK, *Umělecké objednávky Michaela Oswalda Thuna jako nedílná součást reprezentace českého aristokrata ve 2.polovině 17.století*, Disertační práce, Praha: Univerzita Karlova 2013, s. 78.

³² Zdeněk VACHATA, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993, s. 14.

³³ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 9.

³⁴ Josef A. KURTANIČ, *Mathias Oswald hrabě von Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt, poslední majitel kláštereckého panství, vývod ze 64 předků*, Klášterec nad Ohří 2008, s. 8.

³⁵ Benátky nad Jizerou.

³⁶ Hana SLAVÍČKOVÁ, *Portrétní galerie Thun-Hohensteinů, katalog výstavy v Okresním muzeu Děčín, červen–září 1998*, Děčín 1998, s. 7–8.

1.1. Děčínská linie

Mezi významné děčínské členy rodu Thun-Hohenstein patří František Antonín (1786–1873), který jednak bojoval v napoleonských válkách, ale zároveň byl na svém panství i velmi dobrý hospodář. Významně rozšířil majetek rodu a zřídil průmyslové podniky v okolí Děčína. Bedřich František Thun byl významnou politickou osobností, pracoval jako rakouský vyslanec v Haagu. V roce 1867 byl zvolen do české sněmovny.³⁷

Bedřichův bratr Leopold Lev (1811–1888) stál u zrodu Matice české. V roce 1848 se stal prezidentem zemské vlády v Čechách, z funkce byl ale brzy odvolán a začal pracovat na ministerstvu školství.³⁸ Jeho syn František de Paula Antonín (1847–1916) byl snad nejvýznamnějším členem děčínské linie rodu. Pohyboval se v politické sféře a v roce 1889 nastoupil do funkce místodržícího v Čechách. Ve svém smýšlení byl konzervativní a zapojil se do sporu o česko-německé vyrovnání. Nikdy se nenaučil česky, přesto byl považován za zemského patriota. V roce 1911 ho císař František Josef I. (1830–1916) povýšil do stavu knížecího a tento titul byl dědičný primogeniturně. Děčínská linie rodu se v roce 1932 dostala do finančních problémů a musela prodat děčínský zámek státu.³⁹ Členové této linie žijí dnes převážně v Německu.

1.2. Klášterecká linie

Klášterecká linie rodu byla oficiálně založena Františkem Josefem Thun-Hohenstein (1734–1800). Avšak již dříve členové rodu sídlili v Klášterci a ovlivňovali dění ve městě. Nejvýznamnějším členem klášterecké linie byl vnuk Františka Josefa Josef Matyáš Thun (1794–1868), který stejně jako jeho děčínský příbuzný František Antonín bojoval v napoleonských válkách. Studoval češtinu a dějiny literatury, podporoval českou kulturu, byl členem vlasteneckých spolků a překládal české národní písně do němčiny.⁴⁰ Účastnil se dokonce i pokládání základního kamene Národního divadla.⁴¹ Matyáš kromě písní přeložil i Královedvorský rukopis a vydal německou brožuru „Slavismus v Čechách“, ve které prohlásil, že není Němec, ani Čech, ale „ein Böhme“. Zastával názor, že jen rakouská monarchie zajistí svobodný rozvoj všech národů a

³⁷ Petr MAŠEK, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003, s. 281.

³⁸ Petr MAŠEK, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003, s. 281.

³⁹ Tamtéž, s. 282.

⁴⁰ Tamtéž, s. 280.

⁴¹ Václav CHALOUPECKÝ, *Hrabě Josef Matyáš Thun a Slovanský sjezd v Praze r. 1848*, *Český časopis historický*, 13, 1913, s. 84, dostupné online (<https://kramerius.lib.cas.cz/view/uuid:acbe6253-45b9-11e1-1121-001143e3f55c?page=uuid:acbe6256-45b9-11e1-1121-001143e3f55c>), [citováno k 10.1. 2021].

jen díky ní mohou existovat Čechy.⁴² Stal se spoluzakladatelem České spořitelny.⁴³ Josef Matyáš Thun byl také členem Královské české společnosti nauk. V roce 1848 byl v národním výboru. Slovanského sjezdu se kvůli nemoci nemohl účastnit. Radikalizace politické situace v zemi ho donutila odstoupit a stáhnout se z veřejného života.⁴⁴ Z Klášterce nad Ohří se přesunul do Salzburku,⁴⁵ kde také v roce 1868 zemřel. Dnes je Matyáš, stejně jako jeho žena, uložen v Thunské hrobce v Klášterci nad Ohří. Se svojí manželkou Franziskou Johannou (1796–1883) měl dvanáct dětí, z nich se jich osm dožilo dospělosti.

Jeho vnuk Josef Oswald II. (1849–1913) byl poslancem zemského českého i říšského sněmu. V roce 1898 ho císař jmenoval rytířem zlatého rouna.⁴⁶ Josef Oswald II. zdědil majetek⁴⁷ také po své matce Johanně Salm-Reifferscheidt (1834–1915), protože linie rodu Salm-Reifferscheidt, ze které pocházela Johanna, vymřela po meči. Od té doby nesla klášterecká linie rodu jméno Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt. Poslední, kdo toto jméno nesl, byl Matthias Oswald Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt (1914–1991).

Po vzniku Československé republiky, tedy pro roce 1918, byla část kláštereckého panství rodu Thun v rámci první pozemkové reformy zabavena.⁴⁸ Josef Oswald III. (1878–1942) neměl děti, a proto si adoptoval svého synovce. Majetek tím pádem po Josefovi zdědil jeho synovec Matthias Oswald (1914–1991).⁴⁹ S příchodem roku 1945 byl majetek rodu zabaven a členové rodu odchází z naší země.⁵⁰ Klášterecká linie rodu Thun-Hohenstein žije po odchodu z Čech převážně v Rakousku.

⁴² Petr MAŠEK, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003, s. 280.

⁴³ Václav CHALOUPECKÝ, *Hrabě Josef Matyáš Thun a Slovanský sjezd v Praze r. 1848*, *Český časopis historický*, 13, 1913, s. 84, dostupné online (<https://kramerius.lib.cas.cz/view/uuid:acbe6253-45b9-11e1-1121-001143e3f55c?page=uuid:acbe6256-45b9-11e1-1121-001143e3f55c>), [citováno k 10.1. 2021].

⁴⁴ Tamtéž, s. 86.

⁴⁵ Petr MAŠEK, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003, s. 280.

⁴⁶ Viktor KARELL, *Das mittlere Egertal und die Geschichte der Stadt Klösterle an der Eger im Sudetenland*, Bad Homburg vor der Höhe 1961, s. 37.

⁴⁷ panství Lipová.

⁴⁸ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 22.

⁴⁹ Státní oblastní archiv v Litoměřicích (dále SOA Litoměřice), pobočka Děčín, fond (dále f.) Velkostatek Klášterec, inventární číslo (dále inv. č.) 549, karton (dále kart.) 227.

⁵⁰ Petr Mašek, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003, s. 280.

2. Klášterec nad Ohří

Nejstarší zmínky o Klášterci nad Ohří pocházejí z první poloviny 12. století, kdy zde benediktýni z postoloprtského kláštera založili proboštví.⁵¹ To ale bylo vzápětí, tzn. v roce 1277, zrušeno. Od pobočky kláštera vznikl i název města. Nejprve se v roce 1352 objevil latinský název Claustrellum a o čtyři roky později, tedy v roce 1356, se objevuje německý název Klosterlin.⁵² Po zrušení kláštera připadla tato oblast do vlastnictví královské komory a později přešla do majetku rodu Šumburků,⁵³ kteří sídlili na nedalekém hradě Perštejn, později na hradě Nový Šumburk. Šumburkové toto panství dostali jako projev vděčnosti za jejich vojenskou službu.⁵⁴ V roce 1449 prodal Vilém ze Šumburka majetek Vilémovi z Ilburku, který byl následně nucen majetek v roce 1453 odstoupit skupince věřitelů, kterým dlužil. V této skupince byli i bratři Fictumové, kteří vyplatili ostatní věřitele a stali se jedinými majiteli panství Nový Šumburk-Klášterec.⁵⁵ Fictumové pocházeli ze Saska. Na začátku 16. století se rozhodli vybudovat nové sídlo, nejprve panský dům, který byl postupně přestavován na zámek. Stál na místě dnešního kláštereckého zámku. Fictumové se jako aktivní stoupenci protestanských stavů účastnili stavovského povstání, kdy Kryštof Fictum byl označen za velezrádce a majetek mu byl v roce 1620 zabaven.⁵⁶ Utekl zpátky do Saska a díky tomu si zachránil život.⁵⁷ Klášterecké panství znovu připadlo královské komoře.⁵⁸ O tři roky později, tedy v roce 1623, koupil panství Klášterec Kryštof Šimon Thun. Thunové sídlili v Klášterci až do roku 1945, kdy jim byl majetek na základě Benešových dekretů zabaven a museli z města odejít.

Rod Thun stál i u zrodu výroby porcelánu, v roce 1794 byl v Klášterci proveden první úspěšný výpal porcelánu. Od roku 1820 pak vlastnil rod i celou porcelánku. Porcelán se z Klášterce vyvážel do celého světa. Klášterecká porcelánka měla ve Vídni obchod se svými výrobky.⁵⁹ Postupně byl pro potřeby porcelánky vybudován celý výrobní komplex. Dne 29. 9. 1944 zasáhl porcelánku požár, který kompletně zničil sedm objektů a čtyři mosty v areálu porcelánky.⁶⁰ V roce 1945 byla porcelánka, stejně jako zámek, rodu zkonfiskovaná, a to

⁵¹ Zdeněk VACHATA, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993, s. 7.

⁵² Tamtéž, s. 8.

⁵³ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 1.

⁵⁴ Viktor KARELL, *Das mittlere Egertal und die Geschichte der Stadt Klösterle an der Eger im Sudetenland*, Bad Homburg vor der Höhe 1961, s. 118.

⁵⁵ Zdeněk VACHATA, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993, s. 12.

⁵⁶ Tamtéž, s. 13.

⁵⁷ Friedrich BERNAU, *Album der Burgen und Schlösser im Königreiche Böhmen*, Saaz 1881, s. 107.

⁵⁸ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 2.

⁵⁹ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

⁶⁰ Státní oblastní archiv Plzeň (dále SOA Plzeň), fond (dále f.) Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří, inventární číslo (dále inv.č.) 31, karton č. (dále kart. č.) 2, Bilance skladu ve Vídni, Bilanz per 31. Dezember 1943.

⁶⁰ SOA Plzeň, f. Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří, inv. č. 7, kart. č. 1, Požár porcelánky, vzniklé škody, Betriebsstillstandversicherung Berechnung.

na základě Benešových dekretů. I když dnes již původní komplex budov klášterecké porcelánky nestojí a rod již není vlastníkem, jméno Thun je s českým porcelánem trvale spojeno. V druhé polovině 20. století byl vybudován na okraji města Klášterec zcela nový areál porcelánky a v roce 1967 se výroba porcelánu přesunula do nové továrny.

V roce 1883 byl v Klášterci nad Ohří objeven také minerální pramen, který pojmenovali Eugenie,⁶¹ ale všichni ho nazývali Evženka. Tento pramen byl prohlášen za léčivý. Později objevili ještě další dva prameny – Klášterecký a Městský pramen. Dokonce byla vybudována stáčírna a park, což bylo základem pro areál, který dnes nese jméno Lázně Evženie.

Historii města velmi ovlivnily požáry. První velký požár, který zachvátil celé město, byl v době třicetileté války, přesněji v roce 1639, kdy byl oheň záměrně použit při vyhánění Švédů ze zámku. Požár se nepodařilo nakonec udržet jen v určité oblasti, jak bylo záměrem a zasáhl celé město. Druhý velký požár město zasáhl v roce 1726, nejprve začalo hořet u hrnčíře, požár se šířil dále a vyhořela celá horní část města. Další požár byl v roce 1784, kdy začalo hořet u kováře a odkud se požár rozšířil do celého města.⁶² Po tomto požáru vznikly nedaleko města provizorní dřevěné domky jako zázemí pro postižené požárem. Z těchto domků později vznikla osada Útočiště, která je dnes již správně součástí Klášterce. Poslední velký požár ve městě propukl v roce 1859. Stejně jako v roce 1726 začalo hořet u hrnčíře. Naštěstí zámek byl tentokrát ušetřen a oheň jej nezasáhl.⁶³

⁶¹ Zdeněk VACHATA, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993, s. 136.

⁶² Tamtéž, s. 9.

⁶³ Tamtéž, s. 10.

3. Zámek Klášterec nad Ohří

Klášterecký zámek byl postaven na skále na levém břehu řeky Ohře. Základy zámku byly položeny přibližně v roce 1514, kdy na místě dnešního zámku nechal Volf Dětrich Fictum postavit nejdříve panský dům. Tento panský dům jeho potomci postupně zvětšovali a přistavěli k domu dokonce i věž. Panský dům byl ohrazen a nějakou dobu zde byla tvrz.⁶⁴ První velkou opravou a rozšířením prošel zámek v roce 1590. Vznikly zde sály s renesančními klenbami, které se na zámku nacházejí dodnes. Fasádu zámku zdobily renesanční sgrafitové rustiky a také byly vytvořeny arkády. Při odchodu Fictumů z Klášterce, v roce 1620, měl zámek již tři křídla a věž.

Zámek za svoji historii celkem třikrát vyhořel. Poprvé za třicetileté války, kdy na opravu čekal velmi dlouho. Ta byla provedena až v 50. letech 17. století, kdy Michael Oswald Thun nechal provést barokní úpravy a přistavěl čtvrté křídlo zámku. Oprava probíhala podle návrhu Carla Luraga (1615–1681).⁶⁵ Zároveň kolem zámku založil park a naproti zámku nechal vybudovat *salla terrenu* a letohrádek⁶⁶. Budovu letohrádku dnes již v zámeckém parku nenajdeme. Poslední zmínku o jeho existenci nalezneme ve fideikomisním protokolu z roku 1860.⁶⁷

V době, kdy už panství vlastnil Josef Matyáš Thun, proběhla další nákladná oprava zámku, při které vznikla zámecká terasa. Další požáry zámek zasáhly v roce 1784 a poté 1856. Požár v roce 1856 pocházel z hospodářských budov přímo pod zámek, odkud se rozšířil i do zámku, město naštěstí tento požár nezasáhl. Po tomto požáru byly preventivně zrušeny hospodářské stavby v okolí zámku a místo nich se rozšířil park.⁶⁸ Zámek byl po posledním požáru upraven do novogotického stylu.

Po vzniku Československé republiky, tedy pro roce 1918, došlo k zabránění části kláštereckého panství, dokonce se i o zámku uvažovalo jako o budově sloužící veřejnosti. Tomu se ale podařilo díky uměleckohistorické hodnotě zámku zabránit.⁶⁹ Za války se zámecké sklepení využívalo jako kryt pro chlapeckou a dívčí školu.⁷⁰ V roce 1945 byl zámek na základě dekretu prezidenta republiky čís. 12/45 zkonfiskován. Po roce 1945 zámek užíval Městský národní výbor

⁶⁴ August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl čtrnáctý, Litoměřicko-Žatecko*, Praha 1998, s. 67.

⁶⁵ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 4.

⁶⁶ Lucie MARINČINOVÁ, *Restaurování části nástěnných maleb v tzv. Arcibiskupské ložnici Thunovského letohrádku v Ledči nad Sázavou a ostatní malířská výzdoba interiéru této stavby*, Bakalářská práce, Pardubice: Univerzita Pardubice 2014, s. 31.

⁶⁷ Tamtéž, s. 32.

⁶⁸ Zdeněk VACHATA, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993, s. 199.

⁶⁹ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 23.

⁷⁰ Rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem (*1932) z 5. 1. 2021.

a uvažovalo se i o umístění národní školy do jižního křídla zámku. V roce 1948 přebírá správu majetku Národní kulturní komise.⁷¹ Převzetí proběhlo 26. 11. 1948.⁷²

Stav zámku byl v té době velmi špatný až havarijní. V roce 1949 došlo k zařazení zámku do 1. kategorie památek.⁷³ Tedy do skupiny 48 nejvýznamnějších hradů a zámků, které budou sloužit pouze ke kulturnímu využití.⁷⁴ Zámek měl v roce 1950 pouze dva zaměstnance a správce pana Antonína Waleczka.⁷⁵ V období mezi léty 1950–1952 byl zámek znovu opraven a uzpůsoben pro potřeby muzea.

V roce 1953 zde Uměleckoprůmyslové muzeum z Prahy zřídilo Muzeum porcelánu, které existuje dodnes. Zároveň byla v zámku zřízena pobočka Státního archivu v Plzni, přesněji zemědělsko-lesnického oddělení. Jejím založením a vedením byl 1. 3. 1953 pověřen Jiří Kynčil.⁷⁶ Při tvorbě archivu byl velmi pečlivý a jeho inventáře vypovídají o tom, že se s prameny důkladně seznámil.⁷⁷ Podle inventáře, který vypracoval osobně Jiří Kynčil, můžeme vidět, že na zámku byly uloženy i fondy týkající se Velkostatku Klášterec nad Ohří,⁷⁸ rodu Salm-Reifferscheidt,⁷⁹ rodu Thun⁸⁰ a také fond Klášterec nad Ohří-porcelánka.⁸¹ Jiří Kynčil pracoval v archivu, který byl umístěn přímo na zámku. A později připravoval také fondy k přesunu archivu do nových poboček státního archivu v Plzni a v Litoměřicích. Pomáhal dále s vytvářením fondů v okresním archivu v Kadani. Dne 1. 4. 1969 se Jiří Kynčil dokonce stal ředitelem kláštereckého zámku.⁸²

Od roku 1993 zámek patří do majetku města Klášterec nad Ohří. Od té doby byl zámek a jeho okolí již několikrát opraveno a na zámku se dnes nachází tři prohlídkové okruhy. Podoba zámku se v průběhu dějin velmi měnila, jak již bylo zmíněno v období renesance zdobila fasádu sgrafita, později byla fasáda bílá, okrová, zelená, růžovo-bílá a v roce 2010 došlo k přeměně na současnou červenou barvu.

⁷¹ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 27.

⁷² Kristina UHLÍKOVÁ, *Národní kulturní komise 1947–1951*, Fontes Historiae Artium, svazek XI, Praha 2004, s. 184.

⁷³ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 29.

⁷⁴ Kristina UHLÍKOVÁ, *Národní kulturní komise 1947–1951*, Fontes Historiae Artium, svazek XI, Praha 2004, s. 24–25.

⁷⁵ Tamtéž, s. 184.

⁷⁶ PhDr. Jiří Kynčil (11. 11. 1920–30. 9. 1994).

⁷⁷ Jaroslav MACEK, *Sedmdesátník PhDr. Jiří Kynčil*, Archivní časopis, 41 (2), Praha 1991, s. 107–108.

⁷⁸ Vladimír BYSTRICKÝ, Jiří KYNČIL, *Soupis archivních fondů, zemědělsko-lesnické oddělení Státního archivu Plzeň, pobočka Klatovy a Klášterec nad Ohří*, Klatovy 1960, s. 17, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:83750a40-90a7-11e2-9a9f-005056827e51?page=uuid:cc534d00-f8b0-11e2-9584-001018b5eb5c>), [citováno k 20. 4. 2021].

⁷⁹ Tamtéž, s. 18.

⁸⁰ Tamtéž, s. 19.

⁸¹ Tamtéž, s. 20.

⁸² Jaroslav MACEK, *Sedmdesátník PhDr. Jiří Kynčil*, Archivní časopis, 41 (2), Praha 1991, s. 108.

4. Situace po roce 1945

Zámek po smrti Josefa Oswalda III. v roce 1942 nejspíše trvale nikdo neobýval. Současný majitel panství Matthias Thun-Hohenstein⁸³ byl jako voják v ruském zajetí. Dne 21. 6. 1945 došlo k přijetí dekretu číslo 12/1945 Sb., který pojednává o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa.⁸⁴ Rod Thun-Hohenstein tedy po ztrátě některých členů na frontě čekala další bolestná ztráta, zámek i majetky jim byly zabaveny. V této poválečné době již někteří členové rodu žili v zahraničí, zbytek rodiny je velmi rychle následoval. Životní osudy jednotlivých členů rodu, které byly ovlivněny válkou, rozebírá podrobněji následující kapitola této práce.

Zámek se tedy, stejně jako dalších 495 hradů a zámků,⁸⁵ stal majetkem státu. Byl zařazen do správy Národního pozemkového fondu, který spadal pod Ministerstvo zemědělství. Národní pozemkový fond vytvořil pro správu historických objektů památkový referát. Pro přímou správu daných objektů byli jmenováni národní správci.⁸⁶ Za národního správce může být ustanovena jen osoba vhodná, státně spolehlivá a s potřebnými znalostmi. V roce 1946 byl zámek zařazen na seznam památek určených pouze ke kulturnímu využití,⁸⁷ tím byl jeho další osud zachráněn. Vybudovalo se zde muzeum porcelánu.

Klášterečtí Thunové vlastnili také velké množství lesů v okolí města. A proto se musela řešit i konfiskace tohoto majetku. Lesní velkostatek Klášterec byl předán pod státní správu 21. 11. 1946. Pripadl pod ministerstvo zemědělství, podnik Státní lesy a statky. Přesněji spadl pod správu státních lesů Kadaň-Prunéřov s ředitelstvím v Plzni. Zaměstnanci byli v tento den svoláni před lesní úřad v Klášterci nad Ohří a bylo jim sděleno, že správu majetku přebírá Československý stát. Zaměstnanci byli prozatím ponecháni na svých pracovních místech. Ale kvůli dalšímu setrvání na dosavadním pracovním místě bude provedeno šetření jejich národní a politické spolehlivosti.⁸⁸

Konfiskace se týkala i klášterecké porcelánky. Porcelánka byla také v majetku rodu, přesněji ji vlastnil Matthias Thun-Hohenstein. Po válce byl dne 26. 6. 1945 nejdříve Zemským národním výborem jmenován prozatímní národní správce Dr. Arnošt Klauber.⁸⁹ Prozatímní národní správce Arnošt Klauber dostával za svoji práci náležitou finanční odměnu, a to v měsíční

⁸³ Státní oblastní archiv (dále SOA) Litoměřice, pobočka Děčín, f. Velkostatek Klášterec, inv. č. 549, kart. 227.

⁸⁴ Dita JELÍNKOVÁ HOMOLOVÁ, *Šlechta v proměnách, Osudy aristokracie v Československu v letech 1918–1948*, Praha 2017, s. 297.

⁸⁵ Kristina UHLÍKOVÁ, *Národní kulturní komise 1947–1951*, Fontes Historiae Artium, svazek XI, Praha 2004, s. 35.

⁸⁶ Tamtéž, s. 23.

⁸⁷ Tamtéž, s. 24.

⁸⁸ SOA Litoměřice, pobočka Děčín, f. Velkostatek Klášterec, inv. č. 549, kart. č. 227.

⁸⁹ SOA Plzeň, f. Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří, inv.č. 42, kart. č. 3, Hlášení národního správce továrny.

výši 8 755 Kčs.⁹⁰ Poté byla porcelánka dne 27. 10. 1945 zestátněna dekretem prezidenta republiky č. 100 Sb. ze dne 24. 10. 1945, o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků.⁹¹

⁹⁰ SOA Plzeň, f. Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří, inv. č. 43, kart. č. 3, Stanovení odměny národními správci.

⁹¹ SOA Plzeň, f. Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří, inv.č. 42, kart. č. 3, Vyhláška ministra průmyslu o znárodnění.

5. Členové Klášterecké linie rodu

5.1. Josef Oswald III. Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt

(18. 12. 1878–21. 9. 1942)

Josef Oswald III. se narodil v Klášterci nad Ohří jako nejstarší syn Josefa Oswalda II. (1849–1913) a Christiany Waldstein (1859–1935). Měl dva mladší bratry – Adolfa (1880–1957) a Paula (1884–1963). Josef vystudoval práva a získal titul JUDr.⁹² Po smrti svého otce Josefa Oswalda II., tedy v roce 1913, přebírá klášterecké panství.

Zapojil se do bojů první světové války. Josef Oswald III. se jako dobrovolník pluku č. 73 účastnil válečného tažení proti Srbsku. Po bitvě u Šabacu tzn. na konci roku 1914, byl kvůli nemoci z vojenské služby propuštěn. Z armády odešel s hodností poručíka.⁹³ Po konci první světové války se vrátil do Klášterce. V té době byl zámek ve špatném stavu a potřeboval nákladně opravit.⁹⁴

Po roce 1918, v rámci první pozemkové reformy, došlo k zabavení části kláštereckého panství a tím přichází rod o část svého majetku. Byly zde také snahy o to, aby veřejnost mohla využívat klášterecký zámek. Stát chtěl v prostorech zámku umístit školu nebo ho dokonce přestavět na bytové jednotky. Naštěstí se Josefu Oswaldovi povedlo tyto snahy zastavit. Argumentoval tím, že zámek s parkem mají uměleckohistorickou hodnotu, a že je zde nutná také velmi nákladná údržba.⁹⁵ Zámek i park byly tedy uchráněny před státními záměry. I přes to Josef Oswald otevřel zámecký park pro veřejnost. Na procházku do parku bylo možné jít v neděli odpoledne, a to pouze od dvou do pěti hodin. Po smrti Josefa Oswalda se celý areál parku i zámek pro veřejnost zcela uzavřel.

Josef Oswald III. byl vrchním velitelem kláštereckého střeleckého spolku, který sídlil v oblasti dnešních lázní.⁹⁶ V roce 1935 byl také ředitelem klášterecké porcelánky Thun, kterou vlastnil.⁹⁷

Na zámku pracovala jako kuchařka paní Bartlová, která pocházela z oblasti Tyrolska, a tak mohla Josefovi často vařit typické tyrolské pokrmy.⁹⁸

⁹² Viktor KARELL, *Das mittlere Egertal und die Geschichte der Stadt Klösterle an der Eger im Sudetenland*, Bad Homburg vor der Höhe 1961, s. 37.

⁹³ Tamtéž, s. 228–229.

⁹⁴ J. MUK a kol., *SUMPRO, stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988, s. 22.

⁹⁵ Tamtéž, s. 22–23.

⁹⁶ Rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem (*1932) z 5. 1. 2021.

⁹⁷ Zdeněk VACHATA, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993, s. 135.

⁹⁸ Rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem (*1932) z 5. 1. 2021.

Josef Oswald II. umírá v pondělí 21. 9. 1942 v Klášterci nad Ohří.⁹⁹ Pohřeb se konal ve čtvrtek 24. 9. 1942.¹⁰⁰ Byl velkolepý a bylo zde přítomno velké množství lidí. Rozloučení se dokonce účastnilo i služebnictvo. Když vynášeli jeho rakev z nádvoří zámku, na počest vystřelili třikrát z malého kanónu. První rána byla tak velká, že se vysklila okna na zámku. V čele pohřebního průvodu šel komorník Trejbal,¹⁰¹ který nesl na polštářku všechna vyznamenání hraběte. Rakev táhli koně. Pohřební průvod šel od zámku přes park a hlavní bránou vyšel ven z parku. Poté se vydal po silnici nahoru ke kostelu Nejsvětější Trojice. Před kostelem již čekali myslivci ve svátečních uniformách a smuteční průvod doprovázeli hrou na lesní rohy. Byli zde proto, že hrabě Thun vlastnil velké množství lesů v okolí Klášterce.¹⁰² Poté se průvod přemístil do kostela Nejsvětější Trojice. Je možné, že stejně jako jeho otec, byl uložen do klášterecké thunské hrobky.¹⁰³ V dnešní době se ale jeho rakev s ostatky v hrobce nenachází. Josef nebyl moc dobrý hospodář a s ohledem na dvě světové války rodinu provázely finanční problémy.¹⁰⁴ O Josefovo způsobu hospodaření a finančních problémech v letech 1936 – 1938 se také zmiňuje Jiří Kynčil. V tomto případě je ale nutné brát ohled na dobu sepsání, neboť se zde nejedná o objektivní pohled.¹⁰⁵

Josef Oswald III. neměl vlastní děti, a proto si adoptoval svého synovce Matthiase Oswalda Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt (1914–1991), který po něm zdědil celé klášterecké panství.

5.2. Adolf Maria Thun-Hohenstein

(31. 3. 1880–29. 9. 1957)

Adolf Maria byl druhým synem Josefa Oswalda II. (1849–1913) a Christiany Waldstein (1859–1935). Stejně jako jeho bratr Josef se narodil v Klášterci. Z důvodu studia medicíny město opustil, ale když studium dokončil, otevřel si ordinaci v Karlových Varech,¹⁰⁶ tedy nedaleko Klášterce. Stal se z něj vyhlášený ortoped, který pomohl mnoha lidem, a to mnohdy i těm, které ostatní lékaři prohlásili za nevyléčitelné. K léčení využíval metodu, která se velmi podobala později vynalezené Vojtově metodě. Lidé jí začali přezdívat Thunova metoda. Přesné datum, kdy

⁹⁹ Josef A. KURTANIČ, *Mathias Oswald hrabě von Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt, poslední majitel kláštereckého panství, vývod ze 64 předků*, Klášterec nad Ohří 2008, s. 13.

¹⁰⁰ SOA Plzeň, f. Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří, kart. č. 69, poř. č. 59, Úmrtní oznámení JUDr. Josefa Oswalda říšského hraběte Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt, 21. září 1942.

¹⁰¹ Komorník Trejbal byl Čech, který pocházel z Rumburku. Za manželku si vzal ženu z Lestkova. In: Rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem (*1932) z 5. 1. 2021.

¹⁰² SOA Litoměřice, pobočka Děčín, f. Velkostatek Klášterec, inv. č. 549, kart. č. 227.

¹⁰³ Rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem (*1932) z 5. 1. 2021.

¹⁰⁴ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 2. 4. 2021.

¹⁰⁵ Soukromý archiv Pavla Berana, Alfred JAKŠ, Jaroslav FIALA, Jiří KYNČIL, *Hlad a práce, Kapitoly z dějiny strany a pracujícího lidu na Kadaňsku*, Karlovy Vary 1958.

se Adolf přestěhoval do Karlových Varů neznáme. První zmínku o jeho práci v tomto lázeňském městě máme z roku 1924. Jeho jméno se objevuje v karlovarském adresáři. Nejprve pobýval v Karlových Varech sám, což je pozoruhodné. Podle karlovarského adresáře žil v domě s názvem Haus Günther, který se nacházel v ulici Alte Wiese Nr.64.¹⁰⁷ Adolf je zde už označen profesí jako ortopedický chirurg.¹⁰⁸ V roce 1924 byl také veden jako důstojník zdravotnictva v záloze u jezdeckého pluku č.1 „Jana Jiskry z Brandýsa“ s hodností kapitána.¹⁰⁹ Jako kapitán zdravotnictva v záloze je veden až do roku 1930.¹¹⁰ Zmínky o jeho členství v lékařské komoře a radách nacházíme v různých ročenkách¹¹¹ a věstnících,¹¹² kde jsou například zaznamenány průběhy schůzek čestné rady.¹¹³

V roce 1912 se oženil s Agnes princeznou z Windisch-Grätz (14. 2. 1884–21. 5. 1969). Měli spolu pět dětí – Matthias (1914–1991), Alfred (1918–1943?), Christiane Johanna (1917–1997), Marie Gabrielle (1919–2005), Michael (1921–1960). Svoji ženu velmi miloval, a také jí to dával často najevo.

Později žil v Karlových Varech i se svojí ženou Agnes. V roce 1929 bydleli v domě s názvem „Royal“, tento dům stojí na dnešní adrese I.P. Pavlova 782/18.¹¹⁴ V roce 1934 bydleli stále

¹⁰⁷ Státní okresní archiv v Karlových Varech (dále SOKA Karlovy Vary), Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1924, Einwohner-Verzeichnis, s.148, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380307/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1924_0820?x=-23&y=-6&w=645&h=255), [citováno k 5. 4. 2021]., srov. Společenský adresář československý, roč. 1930—1931, Praha 1931, s. 267, dostupné online (<https://ndk.cz/uuid/uuid:60686417-9d97-4cb0-81ad-246d135f0535>), [citováno k 19. 4. 2021].

¹⁰⁸ SOKA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1924, Erwerbs und Berufsverzeichnis, s.5, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380307/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1924_1550?x=545&y=-37&w=447&h=176), [citováno k 5. 4. 2021].

¹⁰⁹ Schematismus branné moci československé, 3 (1), Praha 1924, s.309, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:d5ec4d08-5471-11e9-816f-a720120a7520?page=uuid:b7c66f60-5648-11e9-abdc-5ef3fc9bb22f>), [citováno k 20. 4. 2021].

¹¹⁰ Schematismus branné moci československé, 9 (1), Praha 1930, s. 339, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:71a62fd1-5474-11e9-8323-a720120a7520?page=uuid:b4eb2f20-5638-11e9-8854-005056827e51>), [citováno k 20. 4. 2021].

¹¹¹ Zdravotnická ročenka československá, 9 (1), Praha 1937, s. 127, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:c0fa8350-96f0-11e7-8dbe-005056827e51?page=uuid:c844e850-c4c5-11e7-80e7-5ef3fc9bb22f>), [citováno k 20. 4. 2021].

¹¹² Věstník československých lékařů, orgán Ústřední Jednoty Československých lékařů, všech lékařských komor v republice Československé a Svazu spolků mediků československých, Praha 1934—1938, dostupné online (<https://ndk.cz/periodical/uuid:3d94c180-ba4c-11e8-bc37-005056827e51>), [citováno k 20. 4. 2021].

¹¹³ Věstník československých lékařů, orgán Ústřední Jednoty Československých lékařů, všech lékařských komor v republice Československé a Svazu spolků mediků československých, 49 (45), 12. 11. 1937, Praha 1937, s. 1524, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:f885f5fa-d312-4b8a-95eb-49de5c88b58c?page=uuid:a247a2f0-2bcb-11e9-bd2c-5ef3fc9bb22f&fulltext=thun%20hohenstein>), [citováno k 20. 4. 2021].

¹¹⁴ SOKA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1929, Einwohner Verzeichnis, s.178, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380308/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1929_0990?x=-313&y=-47&w=906&h=358), [citováno k 5. 4. 2021].

na stejné adrese. Majitelkou tohoto domu, ve kterém žili, byla Adolfovo žena Agnes.¹¹⁵ V roce 1938 s nimi v Karlových Varech bydlel i jejich nejstarší syn Matthias.¹¹⁶

S ohledem na politickou situaci se musel v roce 1938 rozhodnout, zda chce dál zůstat lékařem. Adolf chtěl dál pomáhat lidem, a proto vstoupil do NSDAP, jinak by ve své práci nemohl dále pokračovat. Rodina mu vstup do strany velmi často vyčítala, avšak bránil se slovy, že buď zůstane lékařem a bude pomáhat lidem anebo bude muset na frontu, kde ho mohou zastřelit.¹¹⁷ S ideologií nesouhlasil, a proto se proti ní snažil skrytě bojovat.¹¹⁸

Adolf se později v Karlových Varech ze své ordinace přesunul do důstojnického lazaretu, který byl umístěn v části budovy dnešního hotelu Pupp. Musel si zde prožít strašné věci, které mnohdy nebyly v souladu s posláním lékaře. Měl povinnost řídit se rozkazem – prvně léčit zraněné muže, kteří jsou potřební a až poté ženy, či je dokonce nechat umírat. V průběhu války mu zde začaly pomáhat i jeho dvě dcery a později i syn Michael.¹¹⁹

Jako lékař velmi rychle pochopil, co se za války děje se židy a s postiženými lidmi. Zároveň, a to i díky své profesi, pomohl mnoha lidem utéct ze země a ukrýt se. Vystavoval jim žádanky a doporučení na vyšetření k různým specialistům. A dané osoby se vždy po cestě k odbornému lékaři nenápadně ztratily a schovaly se.¹²⁰

Adolf po konci druhé světové války odešel se svojí ženou a některými dětmi k příbuzným do německého městečka Schwaigern.¹²¹ Byl již dost starý, a proto si již nemohl otevřít ordinaci ve svém novém působišti a pokračovat ve svém poslání. Zemřel v roce 1957, ve věku 77 let. Po Adolfovo smrti se jeho žena Agnes přestěhovala do domova pro seniory, kde žila až do své smrti v roce 1969.¹²²

¹¹⁵ SOKA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1934/35, Alphas. Verzeichnis der Haus, s. 120, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380309/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1934-1935_1950?x=-192&y=-40&w=785&h=310), [citováno k 5. 4. 2021].

¹¹⁶ SOKA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad, der Stadt Fischern und der Marktgemeinde Drahowitz 1938/39, Einwohner Verzeichnis von Karlsbad, s. 179, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380310/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1938-1939_0970?x=528&y=112&w=332&h=131), [citováno k 5. 4. 2021].

¹¹⁷ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

¹¹⁸ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹¹⁹ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

¹²⁰ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹²¹ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 26. 1. 2021.

¹²² Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

5.3. Paul Ernst Thun-Hohenstein

(10. 11. 1884–13. 9. 1963)

Paul Ernst byl posledním synem Josefa Oswalda II. (1849–1913) a Christiany Waldstein (1859–1935). Oproti svým bratrům se nenarodil v Klášterci, ale v Praze.¹²³ Byl pokřtěn dne 12. 11. 1884 v kostele sv. Mikuláše v Praze na Malé Straně, jeho kmotrem se stal Ernest Waldstein (1849–1913).¹²⁴ Ernest byl bratr Paulovo matky Christiany. Paul trávil dětství v Žehušicích a částečně v Praze. Zde pobýval v Thunovském paláci v Thunovské ulici, dnes se v této budově nachází britské velvyslanectví. Vystudoval práva a získal titul JUDr., taktéž se velmi rád věnoval psaní.

V 16. letech Paul odešel do Mnichova a posléze do oblasti Horních Rakous.¹²⁵ Pracoval jako rakouský diplomat. Po první světové válce o tuto práci přišel, neboť se stal českým občanem. Rakouské občanství získal až po druhé světové válce, přesněji až v roce 1947.¹²⁶ Paul, stejně jako jeho bratr Josef Oswald, bojoval v první světové válce, kde byl těžce zraněn a zůstaly mu trvalé následky. Po zbytek života byl slabý a nemocný.

V roce 1919 se oženil s Gabriele Gfn. Thurn und Valsassina-Como-Vercelli (31. 8. 1898–22. 10. 1983). Z tohoto manželství vzešly čtyři děti – Leonhard (1921–1943), Sophie Franziska (1923–1995), Eleonore Christiane (1924–2013) a Johann Ernst (1929–1996).

Poté i se svojí ženou přesídlil do Klášterce nad Ohří, což nám dokazují jejich domovní listy.¹²⁷ Je ale zajímavé, že Gabriele měla domovní list vystavený téměř o rok dříve než její muž Paul.¹²⁸ Pobývali také v rakouském městě Bleiburg, kde se jim dokonce narodili dva synové – Leonhard a Johann Ernst.

Rodina nakonec odešla do Vídně, kde Paul začal pracovat jako mentor pro začínající spisovatele a současně překládal z francouzštiny a italštiny. Přeložil například dílo *Opilý koráb* od Arthura Rimbauda (1854–1891).¹²⁹ Stal se z něj postupně uznávaný spisovatel,¹³⁰ avšak jeho

¹²³ Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Staatsbürgerschaftsnachweis Dr. Paul Thun-Hohenstein, Vídeň 1947.

¹²⁴ Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Taufschein Paul Thun-Hohenstein, Praha 1909.

¹²⁵ Horní Rakousy = Oberösterreich.

¹²⁶ Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Staatsbürgerschaftsnachweis Dr. Paul Thun-Hohenstein, Vídeň 1947.

¹²⁷ Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Heimat-Schein JUDr. Paul Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří 1920.

¹²⁸ Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Heimat-Schein Gabriele Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří 1919.

¹²⁹ Prager Presse, 21. 6. 1936, 16 (25), Praha 1936, s. 3, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:c3b26cdf-7e49-41c3-88ad-13eff73bb849?page=uuid:fda53480-8b5e-11e9-b844-5ef3fc9ae867&fulltext=thun%20hohenstein>), [citováno k 20. 4. 2021].

¹³⁰ Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Staatsbürgerschaftsnachweis Dr. Paul Thun-Hohenstein, Vídeň 1947.

příjmy byly velmi nízké. Lásku k literatuře a k psaní získal nejspíše od své výjimečné matky Christiany Thun-Hohenstein roz. Waldstein, která si i přes nepřízeň doby prosadila, že se stane spisovatelkou.¹³¹ Matka Paula Christiane psala hlavně povídky.¹³² Mezi Paulovo dílo například patří *Österreichische Lebensform*, *Herbstwanderung* nebo také *Gedichte*.¹³³

Paulovo žena Gabriele pracovala ve farní knihovně St. Stephan, což také nepřineslo mnoho peněz do rodinného rozpočtu a rodina se potýkala s finančními problémy.¹³⁴ Paul zemřel ve Vídni dne 13. 9. 1963,¹³⁵ měsíc před tím, než se mu narodila poslední vnučka.

5.4. Matthias Oswald Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt

(18. 4. 1914–16. 5. 1991)

Matthias byl synem mladšího bratra Josefa Oswalda III., Adolfa Thun-Hohensteina a Agnes Princezny Windisch-Grätz. Byl nejstarší z pěti dětí. V dětství pobýval v Klášterci a také u prarodičů z matčiny strany, kteří žili v Tachově.¹³⁶ Jako adoptivní syn svého strýce Josefa Oswalda III. žil již před druhou světovou válkou na zámku v Klášterci nad Ohří. Byl posledním „pánem kláštereckého panství“.¹³⁷ Na tuto pozici se připravoval už před válkou. Po maturitě na vídeňské škole¹³⁸ si dodělal obchodní vzdělání, které ho mělo připravit na vedení rodinné klášterecké porcelánky.¹³⁹ Matthias měl velkého obchodního ducha a smysl pro obchod.¹⁴⁰

Kolem roku 1938 pobýval se svými rodiči v Karlových Varech.¹⁴¹ Adolf a Agnes ve Varech bydleli již přibližně od roku 1924,¹⁴² o Matthiasovo dřívějším pobytu zde nejsou žádné doklady.

¹³¹ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*1955) z 2. 2. 2021.

¹³² Příklady z díla: Christiane THUN-SALM, *Blbý Michal*, Praha 1896., Christiane THUN-SALM, *Nový domácí učitel*, Praha 1910., Christiane THUN-SALM, *Drobné povídky*, Praha 1896.

¹³³ Paul THUN-HOHENSTEIN, *Österreichische Lebensform*, Brixlegg 1937., Paul THUN-HOHENSTEIN, *Herbstwanderung*, Innsbruck 1958., Paul THUN-HOHENSTEIN, *Gedichte*, Linz 1933.

¹³⁴ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 4. 2. 2021.

¹³⁵ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*1955) z 2. 2. 2021.

¹³⁶ Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 1. 2. 2021.

¹³⁷ SOA Litoměřice, pobočka Děčín, f. Velkostatek Klášterec, inv. č. 549, kart. 227., srov. Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

¹³⁸ Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 1. 2. 2021.

¹³⁹ Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

¹⁴⁰ Tamtéž.

¹⁴¹ SOKA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad, der Stadt Fischern und der Marktgemeinde Drahowitz 1938/39, Einwohner Verzeichnis von Karlsbad, s. 179, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380310/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1938-1939_0970?x=528&y=112&w=332&h=131), [citováno k 5. 4. 2021].

¹⁴² SOKA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1924, Einwohner-Verzeichnis, s.148, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380307/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1924_0820?x=-23&y=-6&w=645&h=255), [citováno k 5. 4. 2021].

Za druhé světové války byl poručíkem, a dokonce padl do ruského zajetí, ze kterého se mu naštěstí podařilo vrátit. Po válce Matthias odešel do Vídně, kde pracoval jako obchodník. Prodával porcelán a sklo. Po svém bratrovi Michaelovi převzal vedení vídeňského obchodu s porcelánem.¹⁴³ Tento obchod sídlil ve Vídni v ulici Wollzeile 26.¹⁴⁴ Fungování tohoto obchodu nám dokazují výkazy z válečných let 1942–1943.¹⁴⁵

Tento obchod byl prodejnou kláštereckého porcelánu Thun. Z vídeňského obchodu se poté porcelán prodával do celého světa. V době druhé světové války byly dodávky porcelánu z Klášterce omezené. Po válce vídeňský obchod navázal na předválečné obchodní styky a dodávky porcelánu z Klášterce. V momentě, kdy vládu v Čechách převzal komunistický režim, nastal nepřekonatelný problém a propojení vídeňského obchodu s kláštereckou porcelánkou Thun bylo navždy přerušeno a již nikdy nebylo obnoveno.¹⁴⁶

Matthias byl velmi pohledný a vysoký muž, který toho nikdy moc nenamluvil.¹⁴⁷ V roce 1954 se oženil s Eleonore Hoyos Freiin zu Stichsenstein (26. 11. 1926–2018), která pocházela z oblasti Dolních Rakous.¹⁴⁸ Z manželství vzešly čtyři děti – Marie Eleonora (*1956), Johanna Gabrielle (1958–2015), Paula Christiane (1959–2016) a Lukas Michael (*1960).

V době, kdy probíhalo vyvlastnění rodového majetku, byl Matthias v ruském zajetí. Situaci byl velmi zklamán a o Klášterci ani nikdy moc nemluvil. Do Klášterce nad Ohří už se nechtěl nikdy podívat. Přeci jen nakonec toto své předsevzetí porušil, a ještě jednou město a zámek navštívil.¹⁴⁹ Zemřel ve čtvrtek 16. 5. 1991 ve Vídni, jeho pohřeb se konal o osm dní později.¹⁵⁰

5.5. Christiane Johanna Thun-Hohenstein

(25. 1. 1917–5. 2. 1997)

Christiane Johanna byla mladší sestrou Matthiase, první dcerou Adolfa a Agnes Princezny Windisch-Grätz. Již za druhé světové války pomáhala se sestrou svému otci lékaři v lazaretu v Karlových Varech. Jelikož měla velké množství znalostí z oblasti zdravotnictví, chtěla dál tento obor studovat. To ji však nebylo dovoleno, protože jako žena měla jinou životní roli, a to vdát se a starat se o budoucí rodinu a dům, jejím posláním tedy nebylo primárně studium. Po odchodu

¹⁴³ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁴⁴ SOA Plzeň, f. Thunská továrna na porcelán v Klášterci nad Ohří, inv.č. 31, kart. 2, Bilanz skladu ve Vídni, Bilanz per 31. Dezember 1943.

¹⁴⁵ SOA Plzeň, f. Thunská továrna na porcelán v Klášterci nad Ohří, inv.č. 31, kart. 2.

¹⁴⁶ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁴⁷ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

¹⁴⁸ Dolní Rakousy – Niederösterreich.

¹⁴⁹ Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

¹⁵⁰ Soukromý archiv Pavla Berana, Smuteční oznámení o smrti Matthiase Thun-Hohenstein, 1991.

z Čech do Rakouska pracovala Christiane jako zdravotní sestřička. V době po válce už dál studovat nechtěla a ani to nebylo možné, neboť rodina po odchodu z Čech nebyla v dobré finanční situaci. Později se přestěhovala do německého Heidelbergu, kde žila až do konce svého života. V Heidelbergu pracovala také jako zdravotní sestra. Stále však jezdila navštěvovat rodinu do sousedního Rakouska.

Christiane se velmi ráda smála a často svému okolí vyprávěla vtipné příběhy. Rodina ji oslovovala Christl.¹⁵¹ Nikdy se nevdala, což v poválečné době bylo celkem běžné, protože značné množství mužů zemřelo během války anebo na válečná zranění, což postihlo i její nejbližší rodinu.¹⁵² Život Christiane byl velmi ovlivněn válkou, soudobou společností a stávajícím pohledem na postavení ženy. Když chtěla studovat, tak nemohla, a ani nikdy se nakonec nevdala. Zemřela dne 5. 2. 1997, ve věku 80 let.

5.6. Alfred Maria Thun-Hohenstein

(11. 7. 1918–2/1943?)

Alfred byl druhým synem Adolfa a Agnes Princezny Windisch-Grätz. Byl to velmi urostlý muž, vysokého vzrůstu, který bohužel padl během bojů v druhé světové válce. V literatuře od Josefa Kurtaniče je uváděno, že Alfred zahynul v bitvě u Kursku.¹⁵³ Rodina, avšak nikdy neměla přesnou informaci, kde zemřel, protože nikdy nebylo nalezeno a identifikováno jeho tělo.¹⁵⁴

5.7. Marie Gabrielle Thun-Hohenstein

(11. 8. 1919–26. 3. 2005)

Marie Gabrielle byla druhou dcerou Adolfa a Agnes Princezny Windisch-Grätz. Stejně jako její starší sestra Christiane měla předem určenou roli, a to vdát se a pečovat o rodinu, tudíž se v mládí nemohla věnovat studiu. Za války pomáhala společně se sestrou svému otci v lazaretu v Karlových Varech. Poté odešla společně se svými rodiči do německého městečka Schwaigern, kde žila jejich sestřenice z matčiny strany.

Později začala pracovat u Richarda Matuschka-Greiffenclau (11. 5. 1893–4. 1. 1975),¹⁵⁵ který měl ve svém majetku zámek Vollrads a také vinice. Marie se starala o chod zámku a domácnosti a dohlížela na zaměstnance. Na podzim bylo vždy na vinicích mnoho práce, protože

¹⁵¹ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁵² Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

¹⁵³ Josef A. KURTANIČ, *Mathias Oswald hrabě von Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt, poslední majitel kláštereckého panství, vývod ze 64 předků*, Klášterec nad Ohří 2008, s. 13.

¹⁵⁴ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁵⁵ Richard Matuschka-Greiffenclau měl celkem tři syny. Výše není uveden Karl Philipp Matuscha-Greiffenclau (*7. 7. 1937).

probíhal sběr a ochutnávky vína. Zároveň se starala také o dva Richardovo syny – Erwein (15. 11. 1938–19. 8. 1999) a Ernst (25. 4. 1943–1999). S nimi si vytvořila velmi hezký a blízký vztah. Když šla Marie do penze, tak se musely vinice prodat bance.

V roce 1999 oba synové Richarda zemřeli.¹⁵⁶ Smrt obou mužů Marii velmi zasáhla a zlomilo ji to srdce. Byla ve své povaze milá a tichá. Stejně jako její sestra se ráda smála. Také, jako starší sestra, se nikdy nevdala, neměla vlastní děti a nemohla studovat. V rodině měla přezdívku „Tante Maus“, tedy teta myš.¹⁵⁷ Zemřela dne 26. 3. 2005.

5.8. Michael Paul Thun-Hohenstein-Mirbach

(24. 12. 1921–20. 10. 1960)

Michael Paul byl pátým dítětem Adolfa a Agnes Princezny Windisch-Grätz. Narodil se v Praze a v Klášterci nikdy trvale nežil, ale město a rodinu navštěvoval. Již jako mladý muž bojoval v druhé světové válce. Byl nucen pod pohružkou smrti narukovat jako běžný voják, bohužel neměl na výběr. Michael bojoval na východní frontě, kde byl zraněn. Zasáhl ho šrapnel a ochrnula mu část pravé ruky, nemohl ohnout pravý loket a některé prsty. Byl léčen v lazaretu v Polsku.¹⁵⁸ Jeho zranění s sebou neslo i mnoho komplikací, a proto se v roce 1943 z fronty, po přibližně čtyřech letech ve válce, vrátil. A stejně, jako jeho dvě sestry, pomáhal svému otci Adolfovi, který sloužil jako lékař v důstojnickém lazaretu v Karlových Varech. Lazaret byl umístěn v části budovy dnešního hotelu Pupp.¹⁵⁹

Ještě za války odešel Michael do Vídně, kde se staral o rodinný obchod nejen s kláštereckým porcelánem. Za války byly dodávky porcelánového zboží z Klášterce omezené. Po návratu bratra Matthiase z války mu Michael vedení obchodu přenechal a začal studovat medicínu, kterou ale nedokončil, protože se mu narodily děti.¹⁶⁰ Pracoval ve farmaceutickém průmyslu, naposledy byl zaměstnán u firmy CIBA-Pharma.¹⁶¹

V roce 1953 se Michael oženil s Margaret Daisy Tetzeli-Rosador, která pocházela z Rokytnice. Měli spolu tři děti – Alfred Michael (1954–2014), Aglaia Marie (*1955) a Johannes Adolf (*1960). Rodina na tom v počátcích nebyla finančně dobře, a tak Michaelova manželka Margaret začala vyrábět klobouky, aby se rodina měla aspoň trochu lépe.¹⁶²

¹⁵⁶ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁵⁷ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

¹⁵⁸ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁵⁹ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

¹⁶⁰ Tamtéž.

¹⁶¹ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 5. 1. 2021.

¹⁶² Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 25. 1. 2021.

Michael nesl kromě svého rodového jména Thun-Hohenstein také jméno Mirbach. Toto jméno pochází od jeho vzdáleného německého strýce Richarda Mirbach-Harff, který ho krátce po svatbě s Margaret adoptoval, neboť byl bez vlastních dědiců. Po strýcovo adopci se rodina dostala do lepší finanční situace. Díky tomu se mohla přestěhovat z válkou zničeného malého bytu do většího bytu se zahradou, který se nacházel v ulici Skodagasse ve Vídni.¹⁶³

Manželství Margaret a Michaela bylo i přes životní obtíže plné lásky a porozumění, bohužel bylo ukončeno předčasně, a to Michaelovou smrtí.

Zemřel v roce 1960 na otravu krve. Jeho tělo bylo velmi poznamenáno válkou a zraněním. Pro rodinu to bylo obtížné. Jeho matka Agnes přišla již o svého druhého syna. Rodinu utěšovala jen myšlenka, že se v nebi znovu všichni spolu setkají.¹⁶⁴

Jeho žena Margaret zůstala sama se zlomeným srdcem a se třemi malými dětmi, což byla velmi obtížná situace. Nejmladšímu synovi Johannesovi bylo v době smrti otce pouhých devět měsíců. V roce 1963 se Margaret podruhé vdala. Vzala si Bertholda Waldstein-Wartenberg (21. 4. 1921–21. 1. 1992), který pocházel také z Čech, a to konkrétně z města Třebíč. Berthold byl ředitelem Dvorního archivu a presidentem heraldicko-genealogické společnosti „Der Adler“,¹⁶⁵ také je autorem několik knih.¹⁶⁶ Spolu s Margaret měli dceru Marii Zdislavu (*22. 1. 1964), která si v roce 1989 vzala Georga Röhsnera (*15. 2. 1961).¹⁶⁷ Marie Zdislava v současnosti pracuje v rakouském Státním archivu ve Vídni a je specialistkou na rodovou historii.¹⁶⁸ Napsala knihu o historii rodu Waldstein.¹⁶⁹

Rodina se vždy snažila pomáhat své rodné zemi. I přes to, že Čechy byly uzavřené, sháněli pomoc a potřebné léky, které pak zasílali do naší země. Vnímali tuto pomoc jako svoji povinnost. Povinnost pomáhat zemi svého původu, zemi, ze které pocházeli.¹⁷⁰

¹⁶³ Tamtéž.

¹⁶⁴ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁶⁵ Vladimír POUZA a kol., *Almanach českých šlechtických rodů*, Brandýs nad Labem 2001, s. 438.

¹⁶⁶ Autor knih: Berthold WALDSTEIN-WARTENBERG, *Maltézský řád dnes*, Janov nad Nisou 1995., Berthold WALDSTEIN-WARTENBERG, *Markvartici, z historie nejstarší české šlechty z ranné doby vlády Přemyslovců*, Praha 2000., Berthold WALDSTEIN-WARTENBERG, *Řád johanitů ve středověku, kulturní dějiny řádu*, Praha 2008.

¹⁶⁷ Vladimír POUZA a kol., *Almanach českých šlechtických rodů*, Brandýs nad Labem 2001, s. 438.

¹⁶⁸ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁶⁹ Autorka knihy: Zdislava Röhsner, *Wallenstein und noch viel mehr, 850 Jahre Familie Waldstein*, Wien 2009.

¹⁷⁰ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

5.9. Leonhard Thun-Hohenstein

(21. 11. 1921–17. 12. 1943)

Leonhard byl nejstarším synem Paula Thun-Hohenstein a Gabriele Thurn Valsassina-Como-Vercelli. Byl to velmi nábožensky založený mladý muž, a proto studoval teologii a chtěl se stát knězem. Musel ale stejně jako Matthias, Alfred a Michael narukovat jako voják během druhé světové války. Stal se z něj vojenský pilot, naneštěstí bylo jeho letadlo sestřeleno a on to nepřežil. Zemřel dne 17. 12. 1943.¹⁷¹

5.10. Sophie Franziska Thun-Hohenstein

(19. 2. 1923–13. 9. 1995)

Narodila se v Mnichově jako druhé dítě Paula Thun-Hohenstein a Gabriele Thurn Valsassina-Como-Vercelli. V mládí potkala amerického vojáka Benjamin Woodrow Pennigtona (21. 12. 1916–24. 7. 1983), se kterým utekla do Ameriky. Sophie a Benjamin se vzali v roce 1947, avšak manželství trvalo pouhých pět let. Benjamin byl na svoji ženu hrubý, ubližoval jí a celkově mezi nimi byli velké rozdíly, které se nedaly překonat. Manželství skončilo v roce 1952. Měli spolu syna Georga (*1949), který dnes žije v Německu.

Georg Woodrow Pennigton je podruhé ženatý, má čtyři děti a dvě vnoučata. V roce 1972 se poprvé oženil. Z prvního manželství s psychologkou Anitou Lohnberg (*22. 12. 1947) má dva syny. Mladší syn Thomas (*16. 11. 1978) pracuje jako kuchař. Starší syn Paul (*18. 5. 1976) se v roce 2002 oženil s Clair Liddell (*18. 5. 1976) a mají spolu dvě děti – David (*12. 1. 2001) a Sarah (*22. 9. 2002). Paul pracuje jako klenotník.

Georg se podruhé oženil v roce 1986 s Margot Panny (*11. 7. 1956), která stejně jako jeho první žena vystudovala psychologii. S Margot mají dceru Lauru (*7. 2. 1988) a Sandru (*6. 11. 1990). První dcera Laura si v roce 2019 vzala Benedikta Smidt a pracuje jako lékařka. Sandra se živí jako kameramanka.¹⁷²

Sophie Franciska Thun-Hohenstein se po rozvodu s Benjaminem Woodrow Pennigton přestěhovala do Paříže. Byla to velmi krásná žena, a proto zde začala pracovat jako modelka. Předváděla zejména šperky. V Paříži se seznámila se svým druhým manželem Michaelem Prittwitz u.Gaffron (7. 11. 1911–?), který měl východní kořeny. Vzali se v roce 1959. Sophie zemřela dne 13. 9. 1995, ve věku 72 let.¹⁷³

¹⁷¹ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

¹⁷² Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 4. 2021.

¹⁷³ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

5.11. Eleonore Christiane Thun-Hohenstein

(2. 8. 1924–9. 8. 2013)

Eleonore se narodila jako třetí dítě Paula Thun-Hohenstein a Gabriele Thurn Valsassina-Como-Vercelli. Nebyla to moc pilná studentka. Studium jí moc nešlo a několikrát musela dokonce i změnit školu. Nakonec vystudovala žurnalistiku a stala se z ní známá rakouská reportérka. Ve svých reportážích se zabývala hlavně kulturní oblastí. Napsala také několik knih. Jedna z knih pojednává o rodině její matky¹⁷⁴ a další kniha rozebírá zvířecí inteligenci.¹⁷⁵

Město Klášterec nad Ohří několikrát navštívila, jezdila jsem docela často.¹⁷⁶ Eleonore byla velmi chytrá a samostatná žena, která se nikdy nevdala a ani neměla děti. Zemřela dne 9. 8. 2013.¹⁷⁷

5.12. Johann Ernst Thun-Hohenstein

(28. 2. 1929–7. 8. 1996)

Johann Ernst se narodil v Bleiburgu jako čtvrté dítě Paula Thun-Hohenstein a Gabriele Thurn Valsassina-Como-Vercelli.¹⁷⁸ Stejně jako jeho rodiče měl své domovské právo v Klášterci nad Ohří, což nám dokazuje jeho domovský list.¹⁷⁹ Kvůli válce byl nucen vystřídat několik škol, nakonec se mu podařilo úspěšně odmaturovat. Dokonce vystudoval i vysokou školu se zaměřením na světový obchod a získal titul Dipl. Kfm.¹⁸⁰ Pracoval jako prokurista u velké firmy Ruttner Industrieanlagen, která se zaměřovala na průmysl. Díky své práci také hodně cestoval po světě.¹⁸¹ Byl to velmi tichý, hodný a láskyplný člověk, který byl spokojený se svým životem. Žil ve Vídni.

V roce 1954 se oženil s Marií Ildefonsa von Dahmen (13. 4. 1924–28. 5. 2020), které se přezdívalo Marilda. Studovala medicínu, kterou však kvůli onemocnění tuberkulózou nedokončila. Z manželství Johanna a Marie vzešly tři děti – Leonhard (*1955), Felix (*1959) a Christiane Eleonore (*1963). První syn Leonhard se narodil v době, kdy Johann ještě studoval, a tak finančně rodinu zajišťovala Marie a rodina musela žít velmi skromně. Při narození druhého syna Felixe již školu Johann dokončoval a poté začal pracovat u BBC.

Rodině se díky nové práci začalo finančně lépe dařit a časem se mohli přestěhovat do většího bytu v 5. vídeňském obvodu. Johann se snažil, aby se jeho děti chovaly, tak jak je vhodné

¹⁷⁴ Eleonore THUN-HOHENSTEIN, *Aristokraten, Roman einer umständlichem Familie*, Wien, Hamburg 1976.

¹⁷⁵ Eleonore THUN-HOHENSTEIN, *Herr ist dumm, Tiere sprechen unsere Sprache*, 1989.

¹⁷⁶ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 4. 2. 2021.

¹⁷⁷ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

¹⁷⁸ Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Geburts und Taufschein Johann Ernst Thun-Hohenstein, Bleiburg 1929.

¹⁷⁹ Soukromý archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Domovský list, Heimatschein Johann Ernst Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří 1929.

¹⁸⁰ Dipl.Kfm – titul pro inženýra ekonomie.

¹⁸¹ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 2. 4. 2021.

a typické pro aristokraty, což pro ně bylo velmi náročné. Vysvětloval jim, že jejich původ vytváří určitý závazek k hodnotám rodiny, jako je žít křesťanským způsobem života, slušnost, věrnost a spravedlnost.¹⁸²

Johann Ernst rád četl a studoval. Jeho velkým zájmem byly i jeho tři děti, hlavně dcera Christiane.¹⁸³ Velmi často si se svými dětmi hrál s modelovou železnicí, kterou měli doma zavěšenou u stropu pokoje a když si chtěli hrát, spustili ji dolů k zemi. Johann Ernst byl také velmi zručný. Uměl pracovat se dřevem a například vyrobil několik kusů nábytku do své domácnosti.¹⁸⁴

Po sametové revoluci v roce 1989 se účastnil okružní jízdy rodů Thun a Waldstein po Čechách, kdy navštívily všechny oblasti, které byly s jejich rody spojovány, včetně kláštereckého zámku.

Zemřel v roce 1996. Jeho manželka Marie Ildefonsa žila po jeho smrti u syna Leonharda v Salzburgu. Zemřela v roce 2020.¹⁸⁵

5.13. Marie Eleonore Thun-Hohenstein

(*23. 3. 1956)

Marie Eleonore se narodila jako nejstarší dítě Matthiase Oswalda Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt a Eleonore Hoyos Freiin zu Stichsenstein. Po maturitě pracovala v kanceláři ve Vídni jako sekretářka. Z Vídně se přestěhovala do Salzburgu, kde pracovala jako vedoucí sekretariátu. V roce 1956 si vzala za muže Johannese knížete z Orsini und Rosenberg (*26. 8. 1949). Marie Eleonore a Johannes mají celkem tři děti – Heinrich (*3. 9. 1979), Johanna (*6. 3. 1981), Paul (*14. 10. 1982).

Později spolu začali manželé i pracovat. Založili společnost, která se zabývá investičním poradenstvím. Marie Eleonore se zajímá o vaření, fotografování a cestování.¹⁸⁶

¹⁸² Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 4. 2. 2021.

¹⁸³ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

¹⁸⁴ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 2. 4. 2021.

¹⁸⁵ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

¹⁸⁶ Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

5.14. Johanna Gabrielle Thun-Hohenstein

(2. 4. 1958–5. 10. 2015)

Johanna Gabrielle byla druhou dcerou Matthiase Oswalda Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt a Eleonore Hoyos Freiin zu Stichsenstein. Rodina jí říkávala Hanny.¹⁸⁷ Po maturitě studovala cestovní ruch na univerzitě v Innsbrucku. Její velkou zálibou bylo cestování a také pracovala v cestovní kanceláři. Vedle toho měla ráda turistiku a lyžování.¹⁸⁸ Zajímala se o informatiku a jako jedna z prvních uměla pracovat s počítačem. Dokonce učila i starší generace, jak počítač používat.¹⁸⁹

Johanna Gabrielle se v roce 1984 vdala za Michaela Lovreka (*22. 2. 1955). Jejich manželství by mělo být příkladem pro všechny, tak má vypadat manželská láska.¹⁹⁰ Měli spolu čtyři děti – Katharina (*10. 4. 1985), Philipp (*10. 6. 1988), Valerie (*18. 1. 1990) a Matthias (*19. 5. 1991). Johanna bohužel onemocněla rakovinou, dlouhou dobu s ní bojovala.¹⁹¹ Nakonec Johanna Gabrielle dne 5. 10. 2015 nemoci podlehla, zemřela ve Vídni.¹⁹²

5.15. Paula Christiane Thun-Hohenstein

(29. 6. 1959–28. 7. 2016)

Paula Christiane byla třetí dcerou Matthiase Oswalda Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt a Eleonore Hoyos Freiin zu Stichsenstein. Své vzdělání zakončila maturitou. Velmi ráda hrála na klavír. Hrála tak dokonale, že se chtěla stát profesionální klavíristkou. Ale dostala zánět do ruky a zanítily se jí šlachy v prstech. Bohužel už dál hrát nemohla.¹⁹³

Paula Christiane pracovala v kulturním centru Arnolda Schönberga (13. 9. 1874–13. 7. 1951)¹⁹⁴ ve Vídni. V roce 1987 si vzala za muže Michela Lodi-Fé (*24. 1. 1952). Paula s Michelelem spolu měli tři děti – Clemente (*6. 2. 1988), Amedeo (*13. 6. 1989) a Ludovico (*5. 4. 1994). Bohužel, stejně jako její starší sestra Johanna onemocněla a dne 28. 7. 2016 ve Vídni zemřela.¹⁹⁵

¹⁸⁷ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁸⁸ Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

¹⁸⁹ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁹⁰ Tamtéž.

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

¹⁹³ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁹⁴ Arnold Schönberg byl hudební skladatel, spisovatel a umělec. Vytvořil hudební metodu pro kompozici hudby. Tato metoda – dodekafonie využívá dvanáct tónů k vytvoření skladby. In: Hans Heinz STUCKENSCHMIDT, *Arnold Schönberg*, Praha 1971, s. 9, 136, 139.

¹⁹⁵ Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

5.16. Lukas Michael Ladislaus Thun-Hohenstein

(*8. 10. 1960)

Lukas Michael Thun-Hohenstein je jediným synem Matthiase Oswalda Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt a Eleonore Hoyos Freiin zu Stichsenstein. Je tedy po svém otci v čele klášterecké linie rodu Thun-Hohenstein. Dětství měl bezstarostné a ničím nerušené. Strávil ho se svými rodiči a sestrami ve Vídni. V době prázdnin jezdila rodina často za prarodiči do Dolních Rakous,¹⁹⁶ kde se setkávali se širší rodinou, s bratranci a sestřenicemi.

Vystudoval „Theresianischen Akademie“ ve Vídni, kde také odmaturoval. Po maturitě nastoupil k povinnému vojenskému výcviku. Sloužil u rádiové a směrové komunikace v telekomunikačním pluku ve Vídni. Po dokončení vojenského výcviku začal navštěvovat vídeňskou univerzitu, kde studoval obor ekonomie a podnikání. Školu ukončil získáním magisterského titulu.¹⁹⁷

Lukas po svém otci Matthiasovi převzal obchod s porcelánem ve Vídni, který ale musel později prodat.¹⁹⁸ Dnes Lukas provozuje lesní podnik na jihu Dolních Rakous,¹⁹⁹ který je už více než 400 let v majetku rodiny Thun. Považuje to za svůj úkol a poslání nadále spravovat tento rodový majetek a udržet jej pro další generace. Jak je již zřejmé z jeho práce, miluje přírodu. Má rád turistiku, fotografování a cestování.²⁰⁰ Také dvakrát navštívil Kláštec.

Je zajímavé, že Lukas, stejně jako jeho starší sestra Marie Eleonore, dodržuje tradici oslovení se v rodině třetí osobou. Pro rodinu to je projev lásky a milého přístupu.²⁰¹

Lukas se neoženil a ani nemá děti. Po Lukasovi bude v čele klášterecké linie Stanislaus, syn Johannese Thun-Hohensteina, bratrance Lukase.

5.17. Alfred Michael Thun-Hohenstein

(1. 3. 1954–26. 12. 2014)

Alfred byl nejstarším synem Michaela Thun-Hohensteina-Mirbach a Margaret Daisy Tetzeli-Rosador. Narodil se s onemocněním Trisomie-21. Toto onemocnění je příčinou Downova syndromu. Alfredovi velmi prospělo, když se rodina přestěhovala z malého bytu do většího bytu se zahradou v ulici Skodagasse ve Vídni. Péče a výchova byla náročná, avšak miloval zahradu, ve které se mohl volně pohybovat.²⁰² Chodil do speciální školy, kde se naučil trochu psát, ale bylo to

¹⁹⁶ Dolní Rakousy – Oblast Niederösterreich.

¹⁹⁷ Rozhovor s Lukase Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 1. 2. 2021.

¹⁹⁸ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

¹⁹⁹ Dolní Rakousy – Niederösterreich.

²⁰⁰ Rozhovor s Lukase Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

²⁰¹ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

²⁰² Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 26. 1. 2021.

pro něj velmi složité, protože strašně špatně viděl, měl třináct dioptrií. Později bydlel ve speciálním domově, kde se velmi rád staral o zahradu. Každý druhý týden, všechny svátky, prázdniny a volný čas trávil se svojí rodinou, kterou bezpodmínečným způsobem miloval.²⁰³ Byl neuvěřitelně laskavý a měl neuvěřitelnou schopnost milovat.²⁰⁴ Zemřel ve věku 60 let, v roce 2014, dva dny po Štědrém dnu.

5.18. Aglaia Maria Thun-Hohenstein

(*15. 10. 1955)

Aglaia se narodila jako druhé dítě Michaela Thun-Hohensteina-Mirbach a Margaret Daisy Tetzeli-Rosador. Její dětství bylo ovlivněno nedostatkem financí v rodině. Zároveň bylo toto období i plné bezpodmínečné lásky od její rodiny.

Když Aglaia bylo pět let, zemřel jí otec a zůstala sama s matkou a dvěma bratry. Smrt otce matku Margaret zlomila. V roce 1963 se matka podruhé vdala a Aglaia získala úžasného nevlastního otce Bertholda Waldstein-Wartenberga, který ji vychovával s velkou láskou a zároveň pro ni byl po celý život nejlepším rádcem.²⁰⁵ Velmi často spolu diskutovali i o politice, protože zbytek rodiny o této problematice mluvit nechtěl. Berthold ji vždy vše vysvětlil v kontextu širších souvislostí, nejenom současných, ale i historických. Aglaia už jako dítě toužila poznávat svět, což se jí pak také nakonec splnilo.

V roce 1968 získala naději, že rodná země jejích rodičů bude zase volná a svobodná, což se bohužel nestalo, a to ji zasáhlo na celý život. Od rodičů a prarodičů pocítovala jejich zklamání, že museli opustit své původní domovy. V rodině se nikdy moc o Klášterci nemluvalo.²⁰⁶ I přes to město a zámek navštívila.

Školu viděla pouze jako nezbytný nástroj pro život a bylo to pro ni obtížné, protože měla vždy mnoho jiných zájmů. Nakonec vystudovala žurnalistiku – vědu o komunikaci a historii. Studovala ve Vídni, Salzburgu a Římě. Pracovala v různých oblastech vztahů s veřejností.²⁰⁷

V roce 1978 se Aglaia provdala za Dr. Waltera Hagg (*29. 12. 1948). Mají spolu tři děti – Agnes Marie, Paul a Clemens.²⁰⁸ Walter Hagg je vystudovaný operní pěvec a vášnivý historik umění. Působil jako rakouský diplomat v Itálii, Francii, Nigérii, Lucembursku a Irsku. Rodina se proto také velmi často stěhovala, což bylo velmi obtížné hlavně pro děti, které se musely často

²⁰³ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

²⁰⁴ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 26. 1. 2021.

²⁰⁵ Tamtéž.

²⁰⁶ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

²⁰⁷ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 26. 1. 2021.

²⁰⁸ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

přizpůsobovat změnám prostředí. Aglaia s rodinou po celých 27 let doprovázela svého manžela v místech jeho působení. Jejich život v tomto ohledu rozhodně nebyl nudný.

Vždy se velmi zajímala o politiku a o práci svého manžela Waltera. Sama Aglaia se dokonce v době studií na univerzitě, v letech 1975–1977, angažovala v evropské politice.²⁰⁹ Má ráda cizí jazyky, docela rychle a snadno se cizí řeč naučí. Snaží se také pomáhat v zemích třetího světa, momentálně se zapojuje s pomocí v Kamerunu.

V současné době je Walter již v důchodu a s Aglai žijí ve Vídni. Dcera Agnes se provdala za Dr. Georga Steinmetzer a mají dvě děti – Amalia (*20. 5. 2009) a Leopold (*25. 1. 2011). Syn Paul se oženil s Mag. Valerií Kyrle a spolu mají tři děti – Paula (*24. 5. 2013), Xenie (*10. 2. 2015) a Felicitas (*24. 12. 2016). Nejmladší syn Clemens si vzal za ženu Hannu Karolyi. Mají dvě děti – Faustine (*11. 2. 2018) a Flavia (*27. 11. 2019).²¹⁰

5.19. Johannes Adolf Thun-Hohenstein

(*18. 1. 1960)

Johannes je třetím dítětem Michaela Thun-Hohensteina-Mirbach a Margaret Daisy Tetzeli-Rosador. Velmi ho v životě ovlivnila brzká smrt jeho otce. Svého otce si Johannes nepamatuje, protože zemřel, když mu bylo devět měsíců.²¹¹ Jeho kmotrem byl jeho strýc Matthias. Johannes žil s matkou, nevlastním otcem a sourozenci ve Vídni v bytě se zahradou v ulici Skodagasse.²¹² Navštěvoval veřejnou školku a školu, nepatřil k výborným žákům.

Ve škole se setkal s dvěma učiteli, kteří velmi nehezky a netaktně odsoudili jeho šlechtický původ. Učitel matematiky prohlásil, že lidé jeho druhu neumí matematiku a nechal Johannese propadnout. Učitel dějepisu zase obvinil jeho předky z vykořisťování a týrání lidí, což bylo pro dítě velmi složité k pochopení a zpracování.²¹³

Johannes odmaturoval a nastoupil do armády, kde se stal záložním důstojníkem. Sloužil v Salzburgu, kde také začal studovat práva.²¹⁴ V Salzburgu zůstal až do roku 1988 a poté se vrátil zpátky do Vídně. Také začal hodně cestovat. Navštívil hlavně Londýn a Španělsko. Johannese ovlivnila situace ohledně železné opony mezi Východem a Západem a její vliv na svobodu občanů. Rakousko, a hlavně oblast Vídně, byla uzavřena mezi zeměmi, kam se nedalo vycestovat. I přes to se Johannesovi jednou před sametovou revolucí podařilo navštívit Čechy. Byl to velmi zvláštní

²⁰⁹ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 26. 1. 2021.

²¹⁰ Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

²¹¹ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 5. 1. 2021.

²¹² Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 26. 1. 2021.

²¹³ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 5. 1. 2021.

²¹⁴ Tamtéž.

okamžik. Mezi roky 2001 – 2003 žil v německém Regensburgu a poté se i s rodinou přestěhoval do Vídně.²¹⁵

V roce 2003 se Johannes oženil s Carolinou Deuticke (*1970), se kterou má dvě děti – Amelie Inaya (*6. 6. 2003) a Stanislaus Maximilian (*4. 3. 2007). Syn Stanislaus bude po Lukase v čele klášterecké linie rodu Thun-Hohenstein.

Johannes nejdříve pracoval v oblasti médií, založil Radio Energy ve Vídni a dále působil i v ekonomickém a politickém sektoru. Poté se vydal na cestu sebepoznání. Dnes pracuje jako obchodní kouč a mediátor, protože ho baví práce s lidmi a zajímá se o rozvoj jejich potenciálu. Na lidech se snaží hledat vždy jen to nejlepší a s tím pak také dál pracuje.²¹⁶

Stejně jako jeho starší sestra Aglaia se zajímá o politiku. Rád lyžuje, hraje golf a čte. Dříve se také Johannes rád účastnil lovů, ale díky změně jeho vztahu k přírodě a jejímu poznání, lovit přestal. S jeho rodem je neodmyslitelně spojena historie porcelánu, on sám má porcelán velmi rád a mnoho kousků má doma.²¹⁷

Trápí ho, jaká vznikla velká propast mezi Německem a Čechy. Chápe, že tato situace má historické důvody, ale bolí ho, když lidé a země, které spolu dříve úzce spolupracovali toho teď nejsou v takové míře schopni.²¹⁸ Stejně jako jeho rodiče a sestra, se Johannes zajímá o charitativní práci, nejvíce podporuje děti v nouzi.²¹⁹

V Klášterci nad Ohří byl již několikrát a při poslední návštěvě vzal s sebou i svou dceru Amelii. Jediné, co se mu na dnešní podobě zámku nelíbí, je červená barva fasády.

5.20. Leonhard Paul Thun-Hohenstein

(*11. 4. 1955)

Leonhard Paul se narodil jako nejstarší dítě Johanna Ernsta a Marie Ildefonsa von Dahmen. Prožil hezké dětství ve Vídni. Ale bylo pro něj velmi složité chovat se, tak jak po něm bylo vyžadováno. Vadilo mu, že se k němu málo kdo chová jako k běžnému člověku, mnoho lidí mělo předsudky k jeho urozenému původu. Buď ho kvůli jeho původu hanili nebo se až moc udivovali nad tím, že je z aristokratické rodiny.

Nejprve navštěvoval školu Schotten ve Vídni a posléze se přesunul na katolickou internátní školu Kremsmünster v oblasti Horních Rakous,²²⁰ kde také odmaturoval. Leonhard po maturitě

²¹⁵ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

²¹⁶ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 5. 1. 2021.

²¹⁷ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

²¹⁸ Tamtéž.

²¹⁹ Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 5. 1. 2021.

²²⁰ Horní Rakousy=Oberösterreich.

vystudoval medicínu a zaměřil se na obor psychiatrie pro děti a mládež. Přestěhoval se do Salzburgu a začal pracovat v nemocnici, kterou založil jeho předek Johann Ernst Thun-Hohenstein (1643 – 1709), který byl arcibiskupem salzburským. Historie města Salzburg je velmi ovlivněna rodem Thun-Hohenstein a známky působení rodu zde nalézáme dodnes.

Z Leonharda se stal univerzitní profesor a vedoucí kliniky.²²¹ Prim. Univ.-Prof. Dr. Leonhard Thun-Hohenstein je ve svém oboru doopravdy velmi úspěšný a uznávaný. Rád pracuje s lidmi a pomáhá potřebným. Také se politicky angažuje. Umí dobře organizovat, o čemž svědčí i jeho pozice ve vedení kliniky.

V roce 1983 se oženil s Ursulou von Stockert (*5. 1. 1957), děti nemají. Velmi ho ovlivnila železná opona a uzavření zemí před sametovou revolucí. Vídeň byla totiž obklopena zeměmi, do kterých se nedalo vycestovat. Do Čech se podíval poprvé až po sametové revoluci, kdy navštívil Klášterec nad Ohří. Byl to pro něj velmi zajímavý okamžik, kdy konečně mohl vidět, odkud pochází jeho předci. Po svém dědečkovi Paulovi spisovateli, zdědil knihovnu, která je plná velmi zajímavých kousků.²²²

Jeho otec Johann Ernst si velmi zakládal na výchově dětí. Chtěl, aby dodržovaly správné životní hodnoty a pravidla, což bylo velmi náročné. To se Leonhardovi v mládí nelíbilo a měl v tomto ohledu s rodinou určitý rozdílný názor. Po tom, co se ale přestěhoval do Salzburgu, rodinný „spor“ urovnali a vztahy v rodině se narovnaly. Po smrti svého otce si k sobě domů Leonhard vzal svoji maminku Marii, která u něj deset let žila.

Na začátku roku 2021, téměř po třiceti letech na klinice, kterou založil, opustil své místo vedoucího kliniky a odešel do penze.

5.21. Felix Heinrich Thun-Hohenstein

(*12. 6. 1959)

Felix je druhým synem Johanna Ernsta a Marie Ildefonsa von Dahmen. Klidné dětství, plné lásky prožil ve Vídni. Nejprve navštěvoval gymnázium ve Vídni a později, stejně jako jeho bratr Leonhard nastoupil ve 13 letech na katolickou internátní školu Kremsmünster, kde také odmaturoval. Poté vystudoval práva, ale během studia se oženil a narodil se mu první syn. Proto začal v roce 1983 pracovat v průmyslovém odvětví u firmy Wacker Chemie. Nakonec si uvědomil, že nikdy nechtěl být právníkem nebo soudcem a v průmyslové oblasti zůstal. Dlouhých, ale velmi vzrušujících 34 let, pracoval u americké firmy 3M.

²²¹ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 5. 1. 2021.

²²² Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

Postupem času se díky své pili v této firmě vypracoval na několik vysokých pozic. V roce 1996 zaujal pozici Brand Strategy & Analysis Manager a přestěhoval se do Bruselu. Později přesídlil dokonce i do hlavního sídla společnosti 3M v Americe, přesněji v St.Paul v Minnesotě. Po několika letech se vrátil do Evropy a vedl marketing a komunikaci pro oblast Evropy, Středního východu a Afriky. V roce 2007 se vrátil do své rodné země, do Rakouska, kde zastával pozici výkonného ředitele firmy 3M pro Rakousko, později také i pro Švýcarsko. V roce 2013 se stal výkonným ředitelem²²³ a měl pod sebou 1100 zaměstnanců a 11 výrobních míst po celém světě. V roce 2020 firmu 3M opustil.

Felix Thun působí i jako viceprezident Americké obchodní komory ve Vídni,²²⁴ dále je v dozorčí radě společnosti Umdasch Ventures Group a figuruje také ve společnosti Bellaflora GmbH. Dnes Felix provozuje vlastní společnost, která se zaměřuje na rozvoj strategií pro společnosti a startupy. Zároveň podporuje uvádění nových produktů na trh.²²⁵ Bydlí ve Vídni a rád pobývá v oblasti Toskánska. Mezi jeho zájmy se řadí jeho práce, rád pracuje a také se politicky angažuje. Díky svému zaměstnání poznal svět a žil i v zahraničí, což ho velmi ovlivnilo.

V roce 1983 se Felix oženil s Reginou Marii Frankl (2. 6. 1960–6. 9. 2017). Mají spolu tři děti – Matteo Georg (*24. 11. 1984), Paula Maria (*10. 2. 1988) a Filippo Heinrich (*27. 4. 1990). Matteo žije ve Švýcarsku. V roce 2017 se oženil s Josefou Lovrek a má dceru Alexiu (*3. 2. 2020). Paula vystudovala politologii a společenské vědy, poté pracovala ve filmovém průmyslu. Dnes spolupracuje se skupinou Teacher for Austria, která vyhledává nadané a schopné lidi, kteří chtějí učit, a tím se snaží vyřešit nedostatečné množství učitelů v Rakousku. Z Pauly se nakonec také stala učitelka. Vdala se za Tobiasa a má syna jménem Felix (16. 4. 2020). Třetí Felixovo dítě, syn Filippo, pracuje jako manager obchodního centra v oblasti Horních Rakous a od roku 2016 je ženatý se Stefanií Helbich-Poschacher.²²⁶

Felix se svým dětem snažil předat, stejně jako jeho otec Johann Ernst, rodové hodnoty, tedy co pro ně znamená jejich původ a rod. Mají zastávat správné životní hodnoty, angažovat se v sociálních otázkách a vést křesťanský život. Dnes má již Felix dvě vnoučata a těší se, až s nimi bude prozkoumávat svět a povede je po cestách jejich předků.

Felix Klášterec nikdy nenavštívil. Zná ho pouze z vyprávění svých rodičů a tety Lori. Nikdy nechtěl město navštívit, protože to byla část historie, která již byla ztracena a soustředil se

²²³ Přesněji pozice CEO – Chief executive officer.

²²⁴ Americká obchodní komora ve Vídni = Amerikanischen Handelskammer in Wien.

²²⁵ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 4. 2. 2021.

²²⁶ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 2. 4. 2021.

raději na přítomnost a budoucnost. Teď si ale myslí, že až bude mít v penzi více času, tak město svých předků navštíví.²²⁷

5.22. Christiane Eleonore Thun-Hohenstein

(*16. 10. 1963)

Christiane je jedinou dcerou a třetím dítětem Johanna Ernsta a Marie Ildefonsa von Dahmen. Dětství strávila s bratry a rodiči ve Vídni. Po maturitě vystudovala vysokou školu v oboru udržitelnosti rozvoje a ekologie. Je to neuvěřitelně zdatná a schopná žena, která má mnoho zájmů. Oboru udržitelnosti se stále aktivně věnuje, ale zároveň má se svojí kamarádkou eventovou agenturu. Stejně jako její bratr Leonhard, má dobré organizační schopnosti a vytváří perfektní akce a projekty na míru.

V roce 1991 si vzala Christiana Benger (*6. 8. 1962), který v rakouské oblasti Kärnten působí jako politik. Spolu mají tři děti – Valentin (*10. 3. 1993), Vincent (*21. 11. 1994) a Leonhard (*24. 1. 1997).²²⁸ Christiane má spolu se svým manželem hospodářství, jehož součástí jsou pole a lesy, o které se také starají. Mají mnoho zvířat, dokonce vyrábí vlastní marmelády a paštiky.

Kláštorec navštívila po roce 1989 při okružní cestě rodu Waldstein a Thun po jejich původních majetcích v českých zemích.²²⁹

²²⁷ Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 4. 2. 2021.

²²⁸ Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

²²⁹ Tamtéž.

Závěr

Práce přináší dosud nezpracovaný historický exkurz do životních osudů členů klášterecké linie rodu Thun-Hohenstein. V úvodu práce je představen samotný rod Thun-Hohenstein. Odhaluje jeho původ, vývoj, rozvětvení rodu v naší zemi a zmiňuje se o nejvýznamnějších členech, jejich činech a vlivu na naše dějiny. Stručně rozebírá historii města Klášterec nad Ohří a také historii samotného zámku v Klášterci nad Ohří, který byl hlavní sídlem této linie rodu. V práci je zmíněn i vývoj města a zámku, kdy ještě nepatřil k majetku rodu Thun-Hohenstein a sídlily zde rody Šumburkové a Fictumové.

Rod Thun-Hohenstein je s historií města Klášterec nad Ohří a zdejšího zámku neodmyslitelně spojen a stopy tohoto spojení jsou viditelné dodnes. Město se za dobu přítomnosti Thunů rozvíjelo jak z průmyslového, tak z kulturního hlediska a podařilo se mu překonat i krizová období. Velmi k rozvoji a kladnému posunu pomohlo založení porcelánky, s níž je jméno rodu ve svém názvu spojené do dnešní doby. Bohužel, původní budova staré porcelánky dnes již nestojí, avšak ve městě se stále porcelán vyrábí.

Hlavní část práce se věnovala jednotlivým životním osudům 22 členů rodu Thun-Hohenstein, kteří žili nebo žijí z důvodu konfiskace rodového majetku v zahraničí. Práce začala u posledního trvale žijící člena rodu v Klášterci, Josefa Oswalda III. a jeho dvou bratrů – Adolfa a Paula. Rozbor poté pokračoval jejich dětmi a vnoučaty. Okrajově se zmiňují i jejich manželé, manželky, děti, vnoučata a pravnoučata. Životy jednotlivých členů jsou doopravdy různorodé a často také odrážejí i aktuální světovou situaci, která jejich životy velmi ovlivnila.

Velký vliv na další vývoj rodové linie měla druhá světová válka. Alfred Maria a Leonhard zahynuli ve válce, Michael Paul byl zraněn a následky tohoto zranění ovlivnily jeho život a zapříčinily i jeho brzkou smrt. Život za války a těsně po válce nebyl pro nikoho jednoduchý, což můžeme pozorovat hlavně na životních osudech Christiane Johanny a Marie Gabrielly. Nesmí se zapomenout, že rodina byla poznamenána i první světovou válkou, kdy se nejenom snížil její vliv na dění. Taktéž bratři Josef Oswald a Paul narukovali a Adolf nejspíše sloužil u vojska jako lékař. Pro jejich matku Christiane Thun-Hohenstein roz. Waldstein to muselo být velmi složité, ani ne rok před začátkem války ji zemřel její manžel Josef Oswald II. a z jejich synů jsou teď vojáci. V první světové válce byl zraněn Paul a následky zranění pocíťoval po celý život. Josef Oswald III. byl také z armády propuštěn ze zdravotních důvodů.

Období po odchodu z Čech bylo pro členy rodu velmi těžké i z finanční stránky. Naštěstí se jim podařilo toto složité období překonat, a to i díky pomoci rodiny a přátel, kteří již v cizině žili.

Rod si zakládá na dobrém a správném křesťanském způsobu života. Důležité je pro ně také účast na společenském a politickém dění. Podporují potřebné a různé charity. Členové rodu našli uplatnění ve všech možných sférách, od hospodářství, lékařství, politiku až po kulturu. Někteří díky své práci poznali i značnou část světa. Aglaia díky práci svého manžela, rakouského diplomata, strávila většinu života v zahraničí, Felix žil nějakou dobu v Bruselu a v USA, kde pracoval pro americkou průmyslovou společnost 3M.

Bohužel nebylo již možné vyzpovídat členy rodu, kteří se v kláštereckém zámku narodili, žili zde anebo zámek alespoň v dětském věku navštívili, tedy v době, když byl ještě v majetku rodu. Takže jejich životní příběhy jsou představeny na základě vzpomínek blízkých příbuzných nebo ze zmínek v pramenech a literatuře. Podařilo se, provést rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem, který nám poskytuje ojedinělý pohled na pohřeb posledního člena rodu Thun-Hohenstein, jenž žil trvale na zámku, Josefa Oswalda III.

Situace v Sudetech za druhé světové války a těsně po válce byla velmi složitá a s následky této těžké doby se tato oblast zcela ještě nevyrovnala. Poválečná doba a doba minulého režimu také velmi poznamenala taktéž nevratně zničila prameny, které by byly pro tuto práci velkým přínosem.

Celkově jsou prameny pro klášterecký zámek a rod Thun-Hohenstein velmi omezené a v některých ohledech i nedostatečné. Předpokládá se, že pro práci byly prozkoumány všechny přístupné fondy, včetně jednoho částečně nepřístupného, které by mohly mít spojitost s rodem pro zpracovávané téma a časové období. Nejvíce byl využit fond Velkostatek Klášterec nad Ohří²³⁰, karlovarské adresáře z období 1924–1939²³¹ a fond Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří. Důležité také bylo zpřístupnění některých pramenů ze soukromého rodinného archivu rodu Thun-Hohenstein a ze soukromého archivu Pavla Berana.

Oproti dnes dostupné literatuře o rodě Thun-Hohenstein od Josefa Kurtaniče²³² šla práce v bádání minimálně o jednu generaci dále. Dále předkládá o jednotlivých členech rodu klášterecké linie větší a souvislé množství informací o jejich životě. Zároveň má tato práce oproti knize od Josefa Kurtaniče důvěryhodnější a lépe označenou pramennou základnu. Německá kniha od Viktora Karelly²³³ zaznamenává nejvíce život Josefa Oswalda III. a o Matthiasovi se zmiňuje pouze jako o dědicovi. Tedy tato práce je opět rozsahem více než o jednu generaci dále, ale

²³⁰ SOA Litoměřice, pobočka Děčín, f. Velkostatek Klášterec, inv. č. 549, kart. 227.

²³¹ SOKA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1924–1939, dostupné online (<https://www.portafontium.eu/contents/kurliste/>), [citováno k 12. 4. 2021].

²³² Josef A. KURTANIČ, *Mathias Oswald hrabě von Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt, poslední majitel kláštereckého panství, vývod ze 64 předků*, Klášterec nad Ohří 2008.

²³³ Viktor KARELL, *Das mittlere Egertal und die Geschichte der Stadt Klösterle an der Eger im Sudetenland*, Bad Homburg vor der Höhe 1961.

samozřejmě zde musí být brán ohled na to, že Viktor Karell vydal knihu již v roce 1961, kdy další členové popisované generace v této práci byli teprve čerstvě narozeni nebo ještě ani nebyli na světě. Dílo Jiřího Kynčila mělo oproti ostatním obrovský potenciál v pramenné základně, kterou on, jako ředitel kláštereckého zámku a autor uspořádání dříve zde umístěných fondů státního archivu v Plzni, mohl nejspíše využívat. Tvorba Jiřího Kynčila je značně ovlivněna dobou, ve které vznikala a jsou zde jasně vidět názory a myšlení tehdejší společnosti. Bohužel jsou jeho články a publikace téměř nesehnatelné. V díle Zdeňka Vachaty se nachází přehled historie města, a i popis rodů, které oblast Klášterce obývaly. Jedná se ale o souhrnný přehled celé historie města a některá témata jsou rozebrána jen okrajově. Jiná odborná literatura, ze které by mohla práce čerpat nebo se s ní alespoň porovnat nebyla dohledána a nejspíše už dnes ani neexistuje.

Další bádání by se mohlo zaobírat přesnějším rozbořem životů dalších potomků zmíněných členů rodu, protože tito potomci byli v práci jen stručně vyjmenováni. Nebo se také zabývat životy rodičů a prarodičů prvních zmiňovaných členů rodu. Zajímavé by bylo také větší prozkoumání dějin zámku a města od poválečného období do 90. let 20.století, protože pro toto období také není dostatek pramenů a odborné literatury.

Seznam pramenů a literatury

Archivní prameny

Státní oblastní archiv Litoměřice, pobočka Děčín, fond Velkostatek Klášterec.

Státní oblastní archiv Plzeň, fond Thunská porcelánka Klášterec nad Ohří.

Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Staatsbürgerschaftsnachweis Dr. Paul Thun-Hohenstein, Vídeň 1947.

Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Taufschein Paul Thun-Hohenstein, Praha 1909.

Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Heimat-Schein JUDr. Paul Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří 1920.

Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Heimat-Schein Gabriele Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří 1919.

Soukromý rodinný archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Geburts und Taufschein Johann Ernst Thun-Hohenstein, Bleiburg 1929.

Soukromý archiv Leonharda Thun-Hohenstein, Domovský list, Heimatschein Johann Ernst Thun-Hohenstein, Klášterec nad Ohří 1929.

Soukromý archiv Pavla Berana, Smuteční oznámení o smrti Matthiase Thun-Hohenstein, 1991.

Soukromý archiv Pavla Berana, Alfred JAKŠ, Jaroslav FIALA, Jiří KYNČIL, *Hlad a práce, Kapitoly z dějiny strany a pracujícího lidu na Kadaňsku*, Karlovy Vary 1958.

Státní okresní archiv Karlovy Vary (dále SOkA Karlovy Vary), Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1924, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380307/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1924_0820?x=-23&y=-6&w=645&h=255), [citováno k 5. 4. 2021].

SOkA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1929, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380308/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1929_0990?x=-313&y=-47&w=906&h=358), [citováno k 5. 4. 2021].

SOkA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad 1934/35, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380309/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1934-1935_1950?x=-192&y=-40&w=785&h=310), [citováno k 5. 4. 2021].

SOkA Karlovy Vary, Adressbuch der Kurstadt Karlsbad, der Stadt Fischern und der Marktgemeinde Drahowitz 1938/39, dostupné online (https://www.portafontium.eu/iipimage/30380310/soap-kv_knihovna_adresar-karlovy-vary-1938-1939_0970?x=528&y=112&w=332&h=131), [citováno k 5. 4. 2021].

Tištěné prameny

Společenský adresář československý, roč. 1930–1931, Praha 1931, dostupné online (<https://ndk.cz/uuid/uuid:60686417-9d97-4cb0-81ad-246d135f0535>), [citováno k 19. 4. 2021].

Schematismus branné moci československé, 3 (1), Praha 1924, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:d5ec4d08-5471-11e9-816f-a720120a7520?page=uuid:b7c66f60-5648-11e9-abdc-5ef3fc9bb22f>), [citováno k 20. 4. 2021].

Schematismus branné moci československé, 9 (1), Praha 1930, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:71a62fd1-5474-11e9-8323-a720120a7520?page=uuid:b4eb2f20-5638-11e9-8854-005056827e51>), [citováno k 20. 4. 2021].

Prager Presse, 21. 6. 1936, 16 (25), Praha 1936, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:c3b26cdf-7e49-41c3-88ad-13eff73bb849?page=uuid:fda53480-8b5e-11e9-b844-5ef3fc9ae867&fulltext=thun%20hohenstein>), [citováno k 20. 4. 2021].

Zdravotnická ročenka československá, 9 (1), Praha 1937, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:c0fa8350-96f0-11e7-8dbe-005056827e51?page=uuid:c844e850-c4c5-11e7-80e7-5ef3fc9bb22f>), [citováno k 20. 4. 2021].

Věstník československých lékařů, orgán Ústřední Jednoty Československých lékařů, všech lékařských komor v republice Československé a Svazu spolků mediků československých, 49 (45), 12. 11. 1937, Praha 1937, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:f885f5fa-d312-4b8a-95eb-49de5c88b58c?page=uuid:a247a2f0-2bcb-11e9-bd2c-5ef3fc9bb22f&fulltext=thun%20hohenstein>), [citováno k 20. 4. 2021].

Věstník československých lékařů, orgán Ústřední Jednoty Československých lékařů, všech lékařských komor v republice Československé a Svazu spolků mediků československých, Praha 1934—1938, dostupné online (<https://ndk.cz/periodical/uuid:3d94c180-ba4c-11e8-bc37-005056827e51>), [citováno k 20. 4. 2021].

BYSTRICKÝ, Vladimír, KYNČIL Jiří, *Soupis archivních fondů, zemědělsko-lesnické oddělení Státního archivu Plzeň, pobočka Klatovy a Klášterec nad Ohří*, Klatovy 1960, dostupné online (<https://ndk.cz/view/uuid:83750a40-90a7-11e2-9a9f-005056827e51?page=uuid:cc534d00-f8b0-11e2-9584-001018b5eb5c>), [citováno k 20. 4. 2021].

Seznam rozhovorů

Rozhovory v německém jazyce

Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 30. 1. 2021.

Rozhovor s Aglai Hagg-Thun-Hohenstein (*15. 10. 1955) z 26. 1. 2021.

Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 26. 1. 2021.

Rozhovor s Johannesem Thun-Hohenstein (*18. 1. 1960) z 5. 1. 2021.

Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 24. 1. 2021.

Rozhovor s Lukášem Thun-Hohenstein (*8. 10. 1960) z 1. 2. 2021.

Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 5. 1. 2021.

Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 2. 2021.

Rozhovor s Leonhardem Thun-Hohenstein (*11. 4. 1955) z 2. 4. 2021.

Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 4. 2. 2021.

Rozhovor s Felixem Thun-Hohenstein (*12. 6. 1959) z 2. 4. 2021.

Rozhovor v českém jazyce

Rozhovor s kláštereckým pamětníkem Janem Totzauerem (*1932) z 5. 1. 2021.

Literatura

ANDĚL, Rudolf – KABÍČEK, Jan, *Hrady a zámky Severočeského kraje*, Liberec 1962.

BERNAU, Friedrich, *Album der Burgen und Schlösser im Königreiche Böhmen*, Saaz 1881.

CHALOUPECKÝ, Václav, Hrabě *Josef Matyáš Thun a Slovanský sjezd v Praze r. 1848*, Český časopis historický, 13, 1913, dostupné online (<https://kramerius.lib.cas.cz/view/uuid:acbe6253-45b9-11e1-1121-001143e3f55c?page=uuid:acbe6256-45b9-11e1-1121-001143e3f55c>),

[citováno k 10.1. 2021].

JELÍNKOVÁ HOMOLOVÁ, Dita, *Šlechta v proměnách, Osudy aristokracie v Československu v letech 1918—1948*, Praha 2017.

KARELL, Viktor, *Das mittlere Egertal und die Geschichte der Stadt Klösterle an der Eger im Sudetenland*, Bad Homburg vor der Höhe 1961.

KURTANIČ, Josef A., *Mathias Oswald hrabě von Thun-Hohenstein-Salm-Reifferscheidt, poslední majitel kláštereckého panství, vývod ze 64 předků*, Klášterec nad Ohří 2008.

MACEK, Jaroslav, *Sedmdesátník PhDr. Jiří Kynčil*, Archivní časopis, 41 (2), Praha 1991, s.108.

MARINČINOVÁ, LUCIE, *Restaurování části nástěnných maleb v tzv. Arcibiskupské ložnici Thunovského letohrádku v Ledči nad Sázavou a ostatní malířská výzdoba interiéru této stavby*, Bakalářská práce, Pardubice: Univerzita Pardubice 2014.

- MAŠEK, Petr, *Modrá krev minulost a přítomnost šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 1992.
- MAŠEK, Petr, *Modrá krev, minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*, Praha 2003.
- MAŠEK, Petr, *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti, 2.díl N-Ž*, Praha 2010.
- HORYNA, Mojmír, *Toskánský palác v Praze, historie a rekonstrukce stavby*, Praha 1999.
- MUK, J. a kol., Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů (SUMPRO), *stavebně historický průzkum zámek Klášterec nad Ohří*, Chomutov 1988.
- PÁTEK, Jakub, *Umělecké objednávky Michaela Osvalda Thuna jako nedílná součást reprezentace českého aristokrata ve 2.polovině 17.století*, Praha 2013, Disertační práce, Univerzita Karlova.
- POCHE, Emanuel, *Umělecké památky Čech, svazek druhý K-O*, Praha 1977.
- POUZA, Vladimír, a kol., *Almanach českých šlechtických rodů*, Brandýs nad Labem 2001.
- SEDLÁČEK, August, *Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl čtrnáctý, Litoměřicko-Žatecko*, Praha 1998.
- SLAVÍČKOVÁ, Hana, *Portrétní galerie Thun-Hohensteinů, katalog výstavy v Okresním muzeu Děčín, červen-září 1998*, Děčín 1998.
- STUCKENSCHMIDT, Hans Heinz, *Arnold Schönberg*, Praha 1971.
- UHLÍKOVÁ, Kristina, *Národní kulturní komise 1947—1951*, Fontes Historiae Artium, svazek XI, Praha 2004.
- VACHATA, Zdeněk, *Klášterec nad Ohří, Přehled dějin města a okolí*, Chomutov 1993.

Přílohy

Příloha č. 1:

Zjednodušený schématický rodokmen klášterecké linie rodu Thun-Hohenstein

Zdroj: vlastní tvorba

